A°. 1861. N. 183.

ZATURDAG 3 AUGUSTUS.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

UTRECHT, Zaturdag 3 Augustus.

De wijze waarop de paus. minister van oorlog, *de Mérode*, zich tegenover den Franschen generaal *de Goyon* te Rome over Keizer *Napoleon* heeft uit gelaten (hij heeft den Keizer eenvoudig *un canaille* genoemd, zoo schrijft men) blijft nog de algemeene aandacht wekken en zeker ook verdienen. Frankrijk zal gemakkelijk eene voldoening erlangen voor de beleediging, die het in het hoofd van den staat heeft ontvangen; reeds berigt men, dat het ontslag van den heer *de Mérode* op handen is, en dat is te begrijpen De Paus kan niet zoozeer hechten aan den Belgischen luitenant, die om zonderbare redenen het leger heeft verlaten, waarin hij diende om te Rome de wijk te nemen en er priester te worden, dan dat hij aan *Napoleon* niet alle mogelijke voldoening zou schenken; maar de zaak kan daarmede niet als geëindigd worden beschouwd. Het is toch juist uit de houding van den heer *de Mérode* gebleken, hoe de toestand is, — hoe de partij der reaktie te Rome niets en niemand ontziet, — hoe er in de hoogste kringen de bescherming wordt gewaardeerd, welke Frankrijk in strijd met zijne beginselen van niet-tusschenkomst aan den Paus blijft verleenen, — hoe eene verhouding tusschen beschermden en beschermers geheel onhoudbaar is, als die werkelijk te Rome thans is. De wijze waarop de Fransche pers, ook de regeringsbladen, deze zaak heeft behandeld, doet vermoeden, dat dit incident tot eenige wijziging in de politiek van *Napoleon* jegens Rome zal aanleiding geven. De zaak zou er zeker meer dan voldoenden grond toe opleveren. Men mompelt daaromtrent veel te Parijs en beweert in sommige kringen, dat nu welhaast de Fransche bezetting voor een groot deel door eene Italiaansche zou kunnen vervangen worden, om later geheel hare plaats op te geven. De liberale organen te Parijs verlangen dit bepaald, en de Britsche pers durft dit, naar 't schijnt, ook verwachten, terwijl de *Constitutionnel* zelfs te kennen geeft, dat »de drang der omstandigheden eene nieuwe phase zal brengen in de respektieve betrekkingen tusschen Frankrijk en Rome." Men rekent er nu te meer op dat de verzekering van *Napoleon*, dat hij ten allen tijde, tot iederen prijs en in alle omstandigheden het pausdom zou blijven beschermen, eerder op het geestelijk gezag dan op de wereldlijke heerschappij des Pausen zal gedoeld hebben, welke laatste hoe langer hoe meer ondoelmatig, onnoodig en ongewenscht schijnt. — Inmiddels blijft generaal *de Goyon* op zijn post; men zegt daarentegen, dat de heer *de Lavalette* den heer *de Gramont* als gezant te Rome zal vervangen.

Gister hebben wij onder onze telegrammen de tijding medegedeeld, dat de troepen en vooral de nationale garde tegenover de oproerbenden in 't Napelsche gelukkig gestreden hadden. Al dadelijk heeft de ferme houding van den generaal *Cialdini* hare vruchten gedragen. De roovers, die onder de leuze van voor het goddelijk regt te strijden, een algemeenen aanval hadden beoogd, zijn bij de uitvoering van dat plan overal met verlies teruggeslagen; de nationale garde heeft daarbij zeer veel moed betoond. Het is te hopen, en nu meer dan immer te verwachten, dat men het oproer zal kunnen bedwingen, 't welk niet alleen in het open veld, maar ook te Napels zelf wordt getroffen, waar vele hoofdleiders zijn gearresteerd, (daaronder naar men zegt de kol. *de Quatrebarbes*, die in der tijd te Ancona bevel voerde), en waar men niet er voor is teruggedeinsd den kardinaal aartsbisschop te verwijderen, die, tot loon waarschijnlijk dat men hem als opvolger van paus *Pius IX* aanwees, niet geschroomd heeft, zijn hoog standpunt te bezoedelen door eene zamenspanning tegen de bestaande orde van zaken.

In Pruissen bereiden zich de partijen voor op de aanstaande verkiezingen, waarbij men verwacht, dat de Duitsche nationaliteitsgeest in meerdere mate dan vroeger zich zal doen gevoelen. Die geest ontwaakt trouwens overal weder meer. — Uit Weenen wordt berigt, dat de tweede kamer van den Rijksraad zich weldra zal moeten bezig houden met een voorstel van den heer *Skene* tot het uitvaardigen der vrijheid van beroep; alle beperkingen, die het uitoefenen van ambachten of takken van nijverheid nu nog in Oostenrijk ondervindt, bepaaldelijk de artikelen der wet van 20 Dec. 1859 daaromtrent, zouden vervallen. Mogt de Rijksraad zich daarmede vereenigen, hij zou een dier liberale beginselen hebben aanvaard, die bij weinig politieke vrijheden in belangrijkheid achterstaan, en waarvan de eerlijke uitvoering voor Oostenrijk de meest zegenrijke gevolgen zal kunnen hebben.

De reis van den keizer en de keizerin van Rusland naar de Krim doet zien, dat de berigten omtrent de stemming der bevolking in Zuid-Rusland overdreven moeten zijn.

Ontvangt men van Konstantinopel steeds de beste tijdingen omtrent den Sultan, minder gunstig luiden nog de berigten uit de provinciën. Aan *Omer Pacha* is het niet gelukt eene schikking te treffen met de opstandelingen in Noord Turkije; de tusschenkomst der Europ. kommissie heeft die evenmin kunnen bereiken, ofschoon zij nog den strijd hoopt te kunnen voorkomen. In Syrie is de bevolking ook niet zeer tevreden over de benoeming van *Daoud Effendi*, zoodat de tegenwoordigheid der Westersche vlooten op de kusten ook gedurende den winter hoogst noodzakelijk wordt genoemd, om de rust te doen handhaven. — In de beide Donauvorstendommen heerscht ook nog lange niet die eensgezindheid, die voor dat jeugdige rijk zoo noodzakelijk zou wezen. De regering en vertegenwoordiging verstaan elkaar in 't geheel niet.

Men berigt, dat bij een verdrag met koning *Tokombou* en de hoofden van de eilanden Viti, in den Grooten oceaan, gesloten, die Archipel aan Engeland is afgestaan. De Britsche konsul *Pritshard*, zoon van den bekenden zendeling, heeft zich als goeverneur op 't eiland Reva gevestigd.

De sinds gisteren ontvangen **telegrafische depeches** laten wij hieronder volgen:

Nieuw-York, 20 *Julij*. Terwijl de bondstroepen in de rigting van Manassas voortrukten, werden zij door gemaskeerde batterijen onverwachts aangevallen en genoodzaakt terug te trekken. De troepen der separatisten kreeg men niet in het gezigt. De geheele milicie van Oostelijk Virginie is voor de aktieve dienst onder de wapenen geroepen.

Turijn, *Vrijdag*. Men meldt, dat de aartsbisschop van Napels naar Civita (waarschijnlijk Civita-Vecchia) is vertrokken. Te Napels worden nog steeds aanhangers der Bourbons in hechtenis genomen.

De leening van 1861 werd alhier 70,45 genoteerd.

Praag, *Vrijdag*. Gisteren nacht hebben herhaaldelijk ongeregeldheden in het ghetto plaats gehad. Verscheidene huizen en de synagoge hebben schade geleden, terwijl eenige personen gewond werden. Er zijn vijf en veertig in hechtenisnemingen bewerkstelligd.

Weenen, *Vrijdag*. Volgens tijdingen uit de Herzegowina is de bijeenkomst der Europesche kommissarissen met de hoofden der insurgenten te Suttorina zonder eenig gevolg geweest. Men hoopt nogtans een treffen te voorkomen en nog tot eene vredelievende oplossing te kunnen geraken.

Parijs, *Vrijdag*. De *Temps* deelt eene dépêche mede uit Rome, waarin gemeld wordt dat het ontslag van den heer *de Mérode* als zeker en zeer spoedig op handen te beschouwen is.

De koning van Zweden zal Maandag te Havre aankomen.

— Z. M. heeft eervol ontslag verleend aan *J. W. D. Smeets*, als notaris te Heerlen; en in zijne plaats aldaar benoemd *G. Smeets*, kand.-notaris.

— Naar men verneemt is aan den heer mr. *L. A. J. W.* baron *Sloet van de Beele*, benoemd tot goev.-gen. van Nederl.-Indie, op het daartoe door hem gedaan verzoek, een eervol ontslag verleend uit de betrekkingen, die hij bekleedde; als: 1. voorzitter van den raad van toezigt op de spoorwegdiensten; en 2. lid van de komm. voor de werkzaamheden tot voorbereiding en uitvoering van den aanleg van spoorwegen.

— Bij het depart. van financ. is ontvangen een officieel berigt van de Britsche postadministratie, waaruit blijkt dat tot de herstelling der opgeheven tweede maandelijksche brievenmaal naar Singapore, Penang en China besloten is, en dat zulks spoedig voortgang zal hebben. Als een gevolg van dezen maatregel kan ook de heropening van de tweede gelegenheid tot verzending uit dit rijk naar Ned.-Indie nog in den loop dezer maand worden te gemoet gezien. Indien de vroeger bepaalde dagen van expeditie of andere daartoe betrekkelijke voorschriften eenige wijziging mogten ondergaan, zal dit nader ter algemeene kennis worden gebragt.

*— De *N. Rott. Ct.*, — de onwaarheden besprekende, die door de reaktionnaire Ind. partij worden in omloop gebragt, nu het den schijn krijgt, dat de liberale beginselen ten slotte ook voor Indië zullen worden toegepast, al zal dat ook met de noodige voorzigtigheid geschieden, — meldt, dat de benoeming van den goeverneur-generaal niet heeft plaats gevonden met de meerderheid van ééne stem, maar dat daarentegen de ministers *unaniem* tot de voordragt van den heer *Sloet* voor die hooge betrekking hebben besloten.

Dezelfde reaktionnaire partij wil, dat de Eerste Kamer de regering er over interpelleere, dat de benoeming van een goev.-generaal zoo onverwacht heeft plaats gehad, en zonder dat iemand kon berekenen, dat de benoemde de man der keuze zou wezen. De *N. Rot. Cour.* merkt te regt op, dat het tot dusverre nog nooit door de regering vooraf is aangekondigd, wien zij voor eenige betrekking in aanmerking dacht te nemen; thans is, zooals men onder Turijn zien zal, door gen. *Cialdini* te Napels eene nieuwheid van die soort ingevoerd, welke echter nog lang niet die strekking heeft. Maar 't is vooral zonderling, dat eene partij zich over de wijze van benoeming beklaagt, die altijd tegen de inmenging der vertegenwoordiging in Indische aangelegenheden is te velde getrokken. De *N. R. C.* zegt: »Men ziet dus hoe die heeren te werk gaan. Het opperbestuur wordt ver buiten de grenzen van »het besturen" uitgestrekt, zoolang zij met allerlei gunsten worden overstelpt, zoolang zij zich kunnen verrijken ten koste van het algemeen. Maar zoodra treedt niet regtvaardigheid in de plaats van gunstbetoon, en het algemeen belang in die van hun bijzonder belang, of de hekken worden verhangen en de regten van het opperbestuur, die in de onmiskenbare bevoegdheid van besturen liggen, worden niet meer erkend en men tast zelfs de uitvoerende magt in hare meest zekere prerogativen aan! Men mag zich verheugen, dat de gunstenbejagers en hunne vrienden zóó handelen, want daardoor toonen zij zich in hun belangzuchtig streven, zoo als zij werkelijk zijn, en niemand kan meer door hen misleid worden."

:— Aan de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal is dezer dagen rondgedeeld een geschrift, getiteld: *het onregtmatige, ondoeltreffende en hoogst nadeelige der Armenwet, in hare bepalingen omtrent het domicilie van onderstand*, door mr. *G. A. IJssel de Schepper*, lid der Staten van Overijssel.

Aan het slot van dit geschrift leest men:

»Wij zijn overtuigd, dat het medegedeelde meer dan voldoende zal zijn, ten bewijze van het ondoeltreffende en hoogst nadeelige der bepalingen omtrent het domicilie van onderstand. Wanneer wij nu ten slotte terugzien op het antwoord, door den minister aan de voorstanders eener wijziging der armenwet in de Staten-Generaal gegeven: »dat men niet ondoordacht, vooral niet overhaast, het bestaande moet afbreken, om iets anders, dat men niet kent, en waarvan men zich idealen schept, na te jagen," dan vragen wij, met welk regt men eene wijziging *ondoordacht* kan noemen, die door het eenparig oordeel van acht der elf kollegiën van Gedep. Staten als hoogst noodzakelijk wordt voorgesteld; of men eene wijziging *overhaast* kan noemen, wanneer diezelfde kollegiën, die gedurende zes jaren eene voortdurende enquête over de werking der wet gehouden hebben, met feiten en statistieke opgaven aantoonen en bewijzen, dat een langer dralen den financiëelen ondergang der meeste gemeenten moet ten gevolge hebben; dan vragen wij, of het de voorstanders der wijziging zijn, die zich idealen scheppen en dezen najagen, dan wel de voorstanders der wet, die, tegen de ondervinding en statistieke uitkomsten in, zich nog steeds voorstellen, dat het hoofddoel der wet »verlating der armverzorging aan de kerkelijke en bijzondere liefdadigheid," met de bestaande bepalingen immer zal kunnen bereikt worden."

— Volgens eenen bij het depart. van marine ingekomen brief is Zr. Ms. stoomschip Amsterdam, onder bevel van den kapt.-luit. ter zee *J. P. G. Muller*, op den 13. Julij jl. in de Simonsbaai (Kaap de Goede Hoop) ten anker gekomen.

Dat stoomschip had op den 1. dier maand een hevigen orkaan doorgestaan, waarbij de groote mast en de sloepen verloren gingen.

De bemanning genoot volgens dien brief de beste gezondheid.

— Onder de belangrijke werkzaamheden, welke de synode der Herv. kerk ter hand nam, behoort de zamenstelling van een reglement voor de verkiezing van kerkeraadsleden tot uitvoering van art. 23 van het Algemeen Reglement.

Zoodanig reglement werd door haar voorloopig vastgesteld, om aan de konsideratien der prov. kerkbesturen, en klassikale vergaderingen onderworpen te worden.

Volgens dit reglement geschiedt de verkiezing van ouderlingen en diakenen door de meerderjarige manslidmaten, voor zooverre zij niet gealimenteerd en niet gecensureerd zijn; regtstreeks in gemeenten van niet meer dan honderd stemgeregtigden, en in de overige door kieskollegiën, terwijl evenwel aan de evengenoemde gemeenten de bevoegdheid gelaten blijft, om hun regt tot verkiezing van kerkeraadsleden mede door kieskollegiën uit te oefenen. De kieskollegiën bestaan voor een derde uit den kerkeraad, voor twee derden uit gekozenen door de stemgeregtigden; verkiesbaar zijn alle stemgeregtigden, die, daar waar het mogelijk is, bij huur of koop voor zich of hun gezin, eene eigene plaats in de kerk bezitten, of in den kerkelijken omslag betrokken zijn, of op eene andere wijze ten behoeve van de kerk jaarlijks bijdragen.

De predikants-beroeping geschiedt, behoudens regten van derden, door den kerkeraad. Heeft de synode door regelen bij de verkiezing der leden van het kieskollegie in acht te nemen, voorzien in de moeijelijkheden, welke in de grootere gemeenten uit te groote talrijkheid der kieskollegiën zouden ontstaan, zij heeft ook gemeend het aan de gemeenten te moeten vrijlaten, of zij al of niet in de wijze van benoeming van ouderlingen en diakenen verandering verlangen.

Naar aanleiding van de beschouwingen en het advies van de synodale komm. omtrent de kollatieregten, besloot de synode zich bij eerbiedig adres te wenden tot zijne Excellentie den Minister voor de zaken der Herv. Eeredienst, met verzoek, dat Zijne Exc. tot opheffing der koninklijke, en, waar dit mogelijk is, der partikuliere kollatiën, en, waar dit niet mogelijk is, tot uitoefening van het kollatieregt, die maatregelen neme, welke haar het meest dienstig zullen toeschijnen.

— Naar men verneemt, zal de komm. der Duitsch-Oostenrijksche telegraafvereeniging ongeveer 15 dagen bijeen blijven.

— Te Groningen is het buskruidmagazijn bij de Boteringepoort thans geheel ontruimd, en het kruid naar het magazijn in de linie Helpman gebragt. De inwoners zijn nu gerust gesteld.

*— Uit Loenen wordt gemeld, dat bij de herstemming aldaar tot lid van den raad is herkozen jhr. *A. H. Clifford*.

*— Te Benschop is, bij de herstemming, de heer *T. Rosenboom*, en te Polsbroek de heer *C. Erkel*, tot lid van den raad gekozen.

— Men verneemt, dat de kommissie tot oprigting van eenen zoölogisch-botanischen tuin te 's Hage, uit haar midden heeft benoemd eene kommissie van beheer, aan welke de eindregeling dezer zaak is opgedragen.

*— Men verzoekt ons te melden, dat te Zuijlen bij de installatie van den burgemeester niet het muziekkorps der dd. schutterij van Utrecht, maar slechts enkele leden er van stukken hebben uitgevoerd.

Het geheele korps zal morgen, Zondag, te Haarlem zich doen hooren; wij durven verwachten, dat het aldaar evenzeer zal voldoen, als overal elders, waar het reeds in zijn geheel optrad.

— Het muziekkorps van 't 17. Pruiss. regement is te Nijmegen feestelijk ingehaald. Er zijn ook reeds vele zangers voor het feest aangekomen, terwijl het weder zoo heerlijk is, dat alles een allergelukkigst zangersfeest belooft.

*— Het aantal zwemmers en baders gedurende de maand Julij 1861 bedroeg aan de zwemschool 5581; dit waren allen koude baden.

— Te Ootmarsum zullen bijna gelijktijdig drie stoom-weverijen worden opgerigt; voor twee daarvan zijn de gronden reeds aangekocht.

— Uit het verslag der te 's Bosch gevestigde Kommissie voor noodlijdenden door de waterramp blijkt, dat de ontvangsten hebben bedragen *f* 63.713 en de uitgaven *f* 55.816, zoodat een saldo overblijft van *f* 7897. Het aantal verpleegden bedroeg uit Heeswijk 508, Ammerzoden 517, Well 211, Driel ...

— ...tend zal de predikbeurt in de Domkerk worden waargenomen door den heer *L... houten*, pred. te Vianen, in de Janskerk door den heer ..., pred. te Oosterbierum, in de Nicolaikerk door den heer *T. J. Jansen Sch...*, pred. te Woerden, bij de doopsgezinden door den heer *S. Hoekstra*, *Bzn.* Hoogleeraar te Amsterdam, bij de Remontstr. Gereformeerden door den heer *H. L. Vinke*, pred. te Rotterdam. Maandag avond ten 6. ure verslag van het verhandelde op de algemeene verg. van het Nederl. zendeling genootschap in de Walekerk door den heer *H. Antink*, Rustend Pred. en de gewone predikbeurt Woensdag avond in de Domkerk door den heer *J. F. Hüffstadt*, pred. te Jutphaas.

*— Ofschoon wij aan een berigt, dat de koningin van Engeland *Victoria* tot de Roomsche kerk zou zijn overgegaan, niet in 't minst gelooven, maar het verhaal eerder houden voor een verdichtsel, willen wij toch onze lezers het stukje ter lezing geven, waarin de *Catholic. Press* van Liverpool die gebeurtenis der wereld wil bekend maken.

Dat stukje luidt:

»*Laudate Deum.*

»In een onzer laatste nummers kondigden wij bijna als zeker de bekeering van H. M. de koningin *Victoria* aan. De bekeering is volbragt; wij houden het berigt van geloofwaardigen oorsprong, dat het de wil van H. M. is, dat die bekeering openbaar gemaakt worde en dat zij maar voor eenigen tijd de uitvoering van dit reeds lang overwogen ontwerp heeft uitgesteld, om de veranderingen te vermijden, die het in de godsdienstige inrigtingen van Engeland moet te weeg brengen. De edele bekeerde heeft van den anderen kant in hare eigene familie zware tegenkantingen genoeg ontmoet, waardoor eene verwijdering, welke de dagbladen ons hebben trachten uit te leggen, noodzakelijk geoordeeld is geworden. H. M. staat ongetwijfeld onder velerlei invloed, maar zij is onwankelbaar in hare overtuiging. Zij heeft het licht gezien; de duisternissen zullen haar niet meer overhalen. Deze tijding zal vele harten verblijden. Reeds lang was H. M. katholiek door de liefdadigheid, de zachtmoedigheid, de wonderbare zuiverheid van geheel haar leven; de andere hoven van Europa, waar de zeden maar al te dikwijls zeer weinig in tel zijn, hadden daar een voorbeeld van eenvoudigheid, wijsheid en deugd; zij was als gemalin en moeder onberispelijk; slechts ontbrak haar de belijdenis van hare overtuiging en geloof; wij zullen niet verder spreken over eene gebeurtenis, die eene wereld van gevolgen moet na zich slepen. Het protestantismus, door het bederf verteerd, stort van lieverlede ineen. Voor weinige dagen was het de aartshertogin van Kent, die als *papiste* stierf; gister zwoer de aartshertogin van Sutherland eene godsdienst af zonder bestendigheid en zonder reden van bestaan; heden is het de koningin der drie koningrijken, wederhouden nogtans door duizenden politieke beletsels, welke die keten verbrijzelt en zich tot de waarheid verheft."

— Dezer dagen zijn eenige belangrijke statistieke bescheiden omtrent de vrije en de slavenstaten van de Noord-Amerikaansche Unie bekend geworden, die vooral bij den tegenwoordigen toestand van groot gewigt mogen worden geacht.

De volgende tabel toont het aantal bunders van de verschillende staten met het aantal inwoners in de jaren 1840 en 1860 aan:

Vrije Staten.	Bunders in vierk. mijlen.	Aantal inwoners in 1840.	in 1860.
Maine	31,766	501,793	619,958.
New-Hampshire	9,280	284,574	327,072.
Vermont	10,212	291,948	315,827.
Massachusetts	7,800	737,699	1,231,494.
Rhode-Island	1,306	108,830	174,621.
Connecticut	4,674	309,978	460,670.
New-York	47,000	2,428,921	3,851,561.
New-Jersey	8,320	373,306	676,084.
Pennsylvanië	46,000	1,724,033	2,916,018.
Ohio	39,964	1,519,467	2,377,917.
Indiana	33,809	685,866	1,350,802.
Michigan	56,451	212,267	754,291.
Illinois	55,410	476,183	1,691,238.
Wisconsin	53.924	30,945	768,485.
Iowa	55,045	43,112	682,002.
Minnesota	95,274		172,793.
Oregon	102,600		52,566.
Californië	188,981		384,770.
Kansas	125,283		143,645.
Totaal der vrije staten	847,816	9,728,922	18,951,814.
Slavenstaten.			
Delaware	2,120	78,085	112,353.
Maryland	11,124	470,019	731,965.
Virginia	61,352	1,239,797	1,593,199.
Noord-Carolina	50,704	753,419	1,008,342.
Zuid-Carolina	29,785	594,398	715,371.
Georgia	58,000	691,392	1,082,757.
Florida	59,268	54,477	154,694.
Alabama	50,722	590,756	955,917.
Mississippi	47,255	375,651	887,158.
Louisiana	41,255	352,411	666,431.
Texas	274,366		600,955.
Arkansas	52,198	97,574	440,775.
Missouri	67,380	383,702	1,201,209.
Kentucky	37,680	779,828	1,145,567.
Tennessee	45,600	829,210	1,146,640.
Totaal der slavenstaten	888,310	7,290,719	12,434,373.

De aanhoorige landen beslaan nog eene oppervlakte van 1,163,126 vierk. mijlen met 262,701 inwoners, zoodat de gezamenlijke staten, die tot de Unie behooren en die in 1840 17,063,353 inwoners telden, nu 31,648,888 inwoners hebben.

Men merke hierbij op, dat onder de slavenstaten hier zijn gebragt die staten, welke ook wel Midden- of grensstaten genaamd, de slavernij wel behouden hebben, maar die niet zoo onmisbaar achten, en die dan ook zich niet allen of geheel van de Unie hebben afgescheiden. In den tegenwoordigen strijd in Amerika staat dus de verhouding voor de slavenstaten ook veel onvoordeeliger, dan men uit bovenstaande bevolkinglijstjes zou kunnen opmaken.

— Een achtjarige knaap, te Sneek, had dezer dagen het ongeluk in de haven in het water te vallen, en verkeerde in groot gevaar het leven te verliezen, daar geen der talrijke omstanders de moed had pogingen tot redding aan te wenden, toen een burgerjongen van 13 jaar op de plaats aankwam, dadelijk in 't water sprong, en er, met eigen levensgevaar, in slaagde, den reeds zinkenden knaap behouden aan wal te brengen.

— Een touwslagersknecht te Groningen, die dikwerf zich aan drank te buiten gaat, zond zijn 13jarig zoontje met een weekboekje uit; deze verloor dit. De vader, daarover verstoord, sloeg den jongen, op onmededoogende wijze en zeide, dat hij zich maar moest verdrinken of ophangen, als hij niet meer slaag wilde hebben. Het kind is hierop weggeloopen en heeft den geheelen nacht rondgedoold, totdat het Donderdag morgen omstreeks 5 uur in wanhoop werkelijk een einde aan zijn jeugdig leven gemaakt heeft, door zich in de Spinhuisgracht aldaar te verdrinken. Zeer kort daarna werd het lijk uit het water gehaald, maar ook toen heeft de onnatuurlijke vader nog geene poging willen in het werk stellen, om door het inroepen van geneeskundige hulp de levensgeesten, die waarschijnlijk nog niet geheel verdwenen waren, te doen terugkeeren. Naar wij vernemen, is genoemde persoon in handen der justicie. *Gron. Ct.*

— In den namiddag van Zondag den 28. Julij hebben dieven in de kerk te Sambeek uit de openstaande onbewaakte R. Kath. kerk het zilverwerk gestolen.

Brouwershaven, 2 Aug. Uitgezeild Kortenaar, kapt. *Glazener*, Resident van Son, kapt. *van der Hof* en Bezoekie, kapt. *Rusman*, naar Batavia.

Helvoetsluis, 2 Aug. Uitgezeild Generaal de Stuers, kapt. *Viersma*, naar Batavia.

Texel, 2 Aug. Uitgezeild Petronella Catharina, kapt. *v. d. Veen*, naar Samarang, Suriname, kapt. *Reyntjes* en Stad Leeuwarden, kapt. *Dijk*, naar Suriname.

WATERHOOGTE.

Arnhem 2 *Aug.*, 2.14 El + AP., 9.09. Gev. 2 d.
Rijnhoogte te Keulen 2 Aug.: 9 voet 8 d.

TURIJN, 30 Julij.

Onder de maatregelen van burgerlijken aard, die generaal *Cialdini* te Napels genomen heeft, verdient er een vooral vermelding wegens zijne nieuwheid. Hij heeft namelijk besloten door het officieele orgaan de namen bekend te maken van hen, die om eene betrekking bij het ministerie van binnenlandsche zaken en bij de policie aanvraag doen, alsmede van hen door wie de sollicitanten worden aanbevolen. Hij wil door dien maatregel eensdeels het groot aantal sollicitanten weren, en anderdeels het gevoelen van de openbare opinie over de sollicitanten vernemen.

De generaal heeft ook in elke provincie eene kommissie van vijf leden benoemd, die gepresideerd zal worden door den goeverneur, en wier taak zal zijn belooningen toe te kennen aan ambtenaren, partikulieren en leden der nationale garde, die zich bijzonder verdienstelijk maken in het bestrijden der reaktionnaire benden.

Uit Bologna wordt van 27 Julij door den *Corriere di Emilia* gemeld, dat er van tijd tot tijd op de schildwachten wordt geschoten. Den vorigen dag zeide men, dat er was geschoten op een bersaglieri, die de wacht had aan het kleine fort Ronzano. Men had echter vermoeden tegen dien soldaat en ondervraagde hem sterk en het bleek, dat hij 200 franks had ontvangen, om onder zijne medesoldaten uit te deelen en hen tot oproer aan te sporen. Het schot had hij zelf gelost, om de ontevredenheid onder zijne wapenbroeders op te wekken. »Wij wisten wel, dat de zwarten (de priesters) alle mogelijke middelen te baat nemen, maar daartoe hadden wij ze niet in staat geacht. Het moge tot les dienen voor de troepen en het publiek."

De onder de oogen der Fransche bezetting te Rome plaats vindende afzendingen van bandieten zijn in den laatsten tijd zoozeer toegenomen, dat in de vorige week 1500 man zijn opgezonden.

Te Civita Vecchia heeft, naar men meldt, de *Mérode* alle roode hemden en roode wollen stoffen laten opkoopen, daar hij van plan is een korps valsche Garibaldisten uit te rusten, om die naar de Abruzzen te zenden.

De Fransche officieren te Rome zijn zeer verbitterd, ten gevolge van het gebeurde op den 15. dezer. Dien dag toch hadden de legitimistische Franschen, Belgen en Oostenrijkers, in dienst van den Paus, den St. Hendriksdag gevierd met een banket, waarbij de eerste toast werd uitgebragt op »koning *Hendrik IV*, van Frankrijk en Navarra."

WEENEN, 31 Julij.

Van zekere zijde berigt men nu, dat wel onderhandeld wordt over eene toenadering tot Rusland, evenwel niet regtstreeks, maar door bemiddeling eener derde mogendheid. De onderhandelingen moeten echter nog tot geen resultaat geleid hebben; vooral de Oostersche kwestie moet daaraan in den weg staan, en deze zal dan ook wel oorzaak zijn, dat vooreerst van eene toenadering niets komt.

Het antwoord van graaf *Rechberg* op de interpellatie betreffende Keur-Hessen, heeft hier weinig voldaan. De *Presse* zegt ten deze: »Wij vertrouwden ten minste het gezamenlijk ministerie, en meenden, dat zoo graaf *Rechberg* zijne antecedenten al niet geheel kon afzweren, hij ten minste zijne bereidwilligheid zou te kennen geven om in de Keur-Hessische kwestie eene politiek te vertegenwoordigen, overeenstemmende met de zoozeer veranderde buitenlandsche politiek van Oostenrijk. Hoe bitter zijn we daarin teleur gesteld! Hoe heeft graaf *Rechberg* er zich op verstaan, heden met weinige woorden de laatste, hoezeer dan ook zeer zwakke hoop, door eene waarlijk reeds zeer gematigde partij op hem gevestigd, geheel den bodem in te slaan.''

Een brief uit Konstantinopel behelst het volgend verhaal, dat, zoo het de zuivere waarheid bevat, niet slechts tot beschamend voorbeeld voor sommige vorsten, maar voor vele andere Christenen van allerlei rang strekken kan: »De nieuwe sultan schijnt stellig voornemens te zijn, niet meer dan ééne vrouw te hebben. Eenige dagen geleden kocht des sultans moeder, aan het aloud gebruik getrouw, eene jonge slavin, de schoonste die in de hoofdstad te vinden was, tooide haar met de kostbaarste juweelen en in het rijkst gewaad en bood ze haren zoon aan. »Wie is die vrouw?'' vroeg *Abdul Aziz.* »De slavin die ik u, overeenkomstig de gewoonte, bij uwe troonsbestijging aanbied.'' »Ik heb haar niets te zeggen,'' hernam de Sultan, »bezit ik niet eene vrouw die ik lief heb? Laat mij niets meer van zulke gebruiken en van zulke geschenken hooren.''

— 2 *Aug.* Met. 5 pCt. 68 10; Nat. 81.10; Bank 746.—; Noord-Baanakt. 195.—; Credit Anst 174.—; O.-Fr. Spoorw.-akt. 268, Lomb. Venet. —; Nieuwe —; W. op Lond. 3 m. 138.—, G. —.—

BERLIJN, 1 Augustus.

Naar aanleiding van het zoutelooze rijmpje »tegen demokraten baten slechts soldaten,'' zegt zeker demokratisch blad: »Aan de jonkerpartij is, toen dat flaauwe rijmpje in de wereld kwam, reeds geantwoord: »Bij een staat in nood gaan tien jonkers in een lood.'' In vredestijd hofkabaal, jagt op betrekkingen, partijdrijven, en bankroet in het vooruitzigt; in oorlogstijd kapitulatiën van Maagdenburg voor een naderend piquet ruiterij; dat is het werk der eigenlijke jonkers. Zoo die heeren het mobiel vermogen konden vernietigen, de wetenschap uitdooven, dan zouden zij misschien hun doodstrijd nog eenigzins kunnen verlengen; maar de levenskracht zou daarbij toch meer en meer verdwijnen. Geld geeft magt en kennis geeft aanzien; daar nu de jonkers van beiden geen overvloed hebben, zijn ze al een zeer slechte steunpilaar voor allen, die zich op hen willen verlaten.''

Het komitee voor een standbeeld van *Göthe*, het voorstel aangenomen hebbende, volgens hetwelk het beeld van *Lessing* bij die van *Göthe* en *Schiller* in een groep zal worden gevoegd, zoodanig, dat deze laatste tusschen beide anderen geplaatst wordt, heeft prof. *Jakob Grimm* zijn ontslag als voorzitter van dat komitee ingediend, onder verklaring, »dat zoodanige trilogie hem onbetamelijk en onuitvoerbaar voorkomt.''

De Sardinische konsul te Keulen heeft thans op zijn wapenschild de woorden: *Italiaansch Konsulaat* doen plaatsen, ter vervanging van het vroegere opschrift: *Sardinisch konsulaat.* Men voegt er hierbij, dat men hieruit mag afleiden, dat het exekwatuur aan dien konsul verleend, door de Pruissische regering gewijzigd is. Voorts verdient het opmerking, dat de half officieele *Allgemeine Preusische Zeitung* den graaf *de Launay* niet meer noemt Sardinies vertegenwoordiger bij het hof van Berlijn, maar den vertegenwoordiger van koning *Victor Emanuel.*

De *Hamb. Börsenhalle* somt alle uitgaven van Hamburg op, om te bewijzen, dat het niet tien kanonneerbooten kan leveren. De *Voss. Ztg.* maakt de aanmerking, dat alleen de uitgaven, niet de inkomsten worden opgegeven.

STUTTGART, 30 Julij.

De koning is, na eene genoegelijke reis door Zwitserland, te Friedrichshalle aangekomen. De *Staats Anzeiger*, dit mededeelende, voegt er bij, dat het merkwaardig is, hoe konservatief men in Zwitserland gestemd is. Hoezeer alle takken van industrie zich door de tegenwoordige omstandigheden in zeer ongunstigen toestand bevinden, zegt het blad, wordt dit toch met kalmte en gelatenheid gedragen, zonder dat men het minste van gewelddadige veranderingen wil hooren, kortom, de houding van Zwitserland is zoo, dat menig ander volk er een voorbeeld aan mag nemen. De *Süddeutsche Ztg.* merkt hierop aan, dat in Zwitserland de noodige veranderingen voor eenige jaren reeds zijn tot stand gebragt en het zich dus nu in het bezit van verbeterde instellingen bevindt. Het blad meent, dat andere volken ook van veranderingen niets zullen willen hooren, als zij het eerst zoover gebragt hebben als Zwitserland.

LONDEN, 1 Augustus.

De aartshertog *Ferdinand Maximiliaan* van Oostenrijk en zijne gemalin zijn hier gearriveerd en hebben zich naar Osborne begeven, om de koningin een bezoek te brengen.

Het gewone groote ministeriële Greenwich-diner, dat de sluiting van het Parlement gewoonlijk aankondigt, is den laatsten Julij gegeven. 't Heeft niet veel bijzonders opgeleverd; de meeste ministers waren er tegenwoordig. Enkelen der nieuwe ministers worden niet genoemd; dat heeft de opmerkzaamheid gaande gemaakt, omdat men er de reden niet van bevroedt.

Sir *Robert Peel* en sir *George Grey*, die zich, ten gevolge van hunne ministerieele betrekkingen, respektievelijk te Tamworth en Morpeth aan eene herkiezing als leden van het Lagerhuis moesten onderwerpen, zijn zonder oppositie herkozen.

De zaak van den katoenbouw blijft voortdurend de aandacht wekken, nu de burgerkrijg in N. Amerika zoolang duurt en er aan geen einde nog te denken valt. Geen wonder dus, dat lord *Shaftesbury* er op nieuw de aandacht in het Hoogerhuis op heeft gevestigd, en namens de regering daarop is geantwoord, dat zij alles doen zal wat die zaak kan bevorderen.

Heden morgen ten 8 ure is weder brand uitgebroken in de magazijnen van Tooleystreet, op weinig afstand van het punt, waar de brand van Cotton's Wharf uitbarstte, die nog niet geheel gebluscht is. De oorzaak kent men niet. De brand ontstond in een groot magazijn, bekend onder den naam van Davis Wharf, en vol brandbare stoffen, die nu door de vlammen verteerd worden. Aan beide zijden van dit magazijn liggen andere magazijnen, het eene ruim 10,000 tonnen roet, graan, olie, enz., het andere naphta, olie, terpentijnolie, hars en andere dergelijke zelfstandigheden bevattende. Davis Wharf is nu een vuurzee, en alle pogingen strekken om te beletten, dat die zich verder verspreidt, hetgeen echter waarschijnlijk toch het geval zal worden.

Bij eene aanzeiling in het Bristolkanaal van twee kolenschepen is het Amer. schip Mozes met kapitein en 8 man vergaan.

— 2 *Aug.* Gec. 90$\frac{1}{8}$; Peru 4$\frac{1}{2}$ pCt. 98, 3 pCt. —; Venez. 3 pCt. —; 1 pCt. —; Port. 3 pCt. —; Sp. 3 pCt. 48$\frac{3}{4}$, 2 pCt. 41; Russ. 4$\frac{1}{2}$ pCt. 89$\frac{1}{2}$, 5 pCt. 102$\frac{1}{2}$, Sard. 5 pCt. —

PARIJS, 1 Augustus.

Men leest in den *Constitutionnel* heden het volgende:

»Zeker blad zegt, na melding gemaakt te hebben van de zaak waarin mgr. *de Mérode* zulk een jammerlijke rol heeft gespeeld, dat de Romeinsche kwestie welligt eene groote schrede voorwaarts is gegaan. Hoewel dit nu wel wat absoluut is uitgedrukt, is het toch niet geheel onjuist en schijnt het te beantwoorden aan de openbare meening. Het is zeker, dat de drang der omstandigheden weldra de betrekkingen tusschen Frankrijk en de pauselijke regering in eene nieuwe phase zal brengen, en dit zal, hopen wij van harte, de verwezenlijking der onveranderlijke voornemens van onze regering slechts vergemakkelijken. Wat wij gister van die welwillende gezindheid en van de nieuwe verzekering deswegens te Rome gegeven, zeiden, wordt heden te Londen herhaald in dépêches van *Reuters Office* in zeer bepaalden vorm, zoo bepaald zelfs, dat wij voor de bijzonderheden niet zouden kunnen instaan. Wij herhalen het, 't zijn niet de handelingen van mgr. *de Mérode* die de besluiten des Keizers of de Fransche staatkunde kunnen wijzigen, maar zij kunnen welligt, door aan een al te gespannen toestand een einde te maken, juist de verwezenlijking bevorderen der plannen die het pausdom zijne algeheele onafhankelijkheid zouden hergeven, even als zijn wettigen invloed op Italië en de geheele wereld.''

De *Pays* zegt over het gebeurde te Rome: »Mgr. *de Mérode* heeft Frankrijk en den keizer beleedigd. Hij heeft, als priester en minister, de bevelen van den Paus, zijn tweeledigen vorst, in den wind geslagen. Zulk een schandaal heeft algemeen opziens gebaard, zelfs bij de ultramontaansche bladen. Waarop zal dit incident uitloopen? vraagt zich ieder af. Wij kunnen verzekeren, op eene voor Frankrijk eervolle wijze en in het belang van den Romeinschen Stoel.''

De *Temps* is van oordeel, dat na het gebeurde, waarbij de heer *de Mérode* toch in zijn officieel karakter optrad, Frankrijk niet anders kan doen, dan zijne troepen terugroepen. Tot dusverre was het slechts inkonsekwent, dat zij er na de erkenning van Italië bleven, maar nu zou het nog een erger naam verdienen.

De heer *Mirès* heeft, uit zijne gevangenis, een brief, ter zake van de bekende transaktie met den heer *Pontalba*, aan de *Gazette des Tribunaux* gezonden. Hij wijst er op, dat hij, gelijk gebleken is, gedurende onderscheidene maanden onder allerlei vormen, voor den burgelijken regter, voor den strafregter, voor de openbare meening, bedreigd werd; dat tegen hem eene koalitie was georganiseerd door personen, die thans bekend zijn, zoodat hij zich geene illusie kon maken, en evenwel had hij niet toegegeven; een sprekend bewijs, dat hij van de eerlijkheid zijner handelingen overtuigd was. Den 15 Dec. 's avonds verscheen de justicie in zijne bureaux; de boeken werden verzegeld. Den volgenden morgen werd hem aangezegd, dat aan de zaak geen gevolg zou worden gegeven, indien de heer *de Pontalba* schadeloos werd gesteld. Die raadgeving kwam, zeide men, van hooger hand. Wat moest hij doen, te meer daar alstoen de Turksche leening in volle werking was, en een kapitaal van meer dan 100 millioen moest gered worden. Hij heeft toen alleen toegegeven, in de hoop dat fortuin van zoo vele familiën te redden.

» Het is dus wel zeker (aldus eindigt de brief), dat de transaktie niet uit persoonlijke vrees is tot stand gekomen, want zoo mijne daden een bedriegelijk karakter gehad hadden, was ik sinds lang verwittigd en hing het alleen van mij zelven af, die zaak te smooren. Zoo ik dit niet gedaan heb, ik herhaal het, dat was omdat ik de stellige overtuiging had, dat ik voor geen onderzoek mijner handelingen behoefde terug te deinzen. Ondanks het geslagen vonnis, houd ik vol, dat de expertise van weerszijden, welke ik gevraagd heb en door den regter geweigerd is, de eerlijkheid mijner handelingen, van al mijne daden, *zonder uitzondering*, zou bewezen hebben, en daardoor de talrijke en meest ernstige dwalingen in het rapport der experts zouden zijn gebleken, welk rapport zonder mijne medewerking is opgemaakt en zonder dat ik een enkelen keer geroepen ben geworden om verklaringen of inlichtingen te geven.''

In sommige kringen wordt de eventuële vervanging van den heer *v. Schleinitz* in het Pruissisch ministerie door den heer *v. Bernstorff*, beschouwd als een bewijs van toenadering tusschen de kabinetten van Berlijn en Londen.

Uit Rome meldt men, dat de pater, die graaf *de Cavour* de biecht heeft afgenomen en op uitnoodiging van den Paus zich derwaarts begeven had, er in hechtenis genomen, en aan de inkwisitieregtbank overgeleverd is.

In een schrijven uit Bucharest aan het *Journ. des Déb.* namens de meerderheid der Wetg. Verg. wordt als reden voor het votum van wantrouwen tegen het ministerie aangegeven zijne officiele medewerking bij eene ontijdige en ongeregelde demonstratie, die de vereeniging der Vorstendommen in gevaar gebragt heeft. Tevens worden als gronden voor dit votum opgegeven, dat het ministerie geweigerd heeft rekening en verantwoording te doen van eenige millioenen in de laatste jaren toegestaan, en dat het eene socialistische en vernielings gezinde propaganda aanmoedigt.

De heer *Bonneau* heeft onder den titel *Rome en de Middellandsche zee* eene brochure in het licht gegeven, waarin hij het denkbeeld oppert, den Paus naar Elba te zenden.

Het getal geabonneerden op eenigen der voornaamste Parijsche bladen is thans, blijkens een openbaar gemaakten staat, als volgt: *Moniteur* 18,000, *Presse* 18,000, *Constitutionnel* 22,000, *Patrie* 25,000, *Siècle* 53,000, *Journal des Débats* 11,000, *Gazette de France* 5000, *Union* 8000, *Monde* 8000, *Pays* 2200, *Opinion Nationale* 22,000, *Temps* 3500.

— 2 *Aug.* Rente op tijd 3 pCt. 68.20; Oost.-Fr Spw. 496; Sp. 3 pCt. —. 2 pCt. —.

BRUSSEL, 2 Augustus.

Bij de gemeentelijke verkiezingen zijn gister morgen en gister middag de afgetreden raadsleden allen met bijna eenparigheid van stemmen ingekozen. Daar telkens echter van het aantal kiezers slechts $\frac{1}{4}$ is opgekomen, beweert men, dat de zegepraal door den gemeenteraad behaald niet groot is, en deze dus wel zal doen, zich rustig te schikken in de positie, die de wet hem geeft. De regering heeft het toezigt over de financiële aangelegenheden; zij heeft van dat toezigt gebruik gemaakt, om de leening met de loterij af te keuren; dit moge de raad bejammeren, hij zal zich echter moeten onderwerpen, als hij de regering niet weet te overtuigen.

De koning is in het kamp van Beverloo, waar thans 12.000 man vereenigd zijn. De graaf *van Vlaanderen* doet als generaal dienst; zijne bekwaamheid wordt geroemd. Met den koning heeft de hertogin van Brabant de evolutiën bijgewoond, die door de meerendeels jonge troepen uitstekend zijn uitgevoerd.

Koning *Leopold* wordt tegen den 6. dezer te Antwerpen verwacht ter bijwoning van de opening der driejaarlijksche tentoonstelling van schoone kunsten.

De afdeeling toonkunst van den Cercle Artistique heeft het programma vastgesteld der muziekuitvoering, waardoor zij de feesten zal opluisteren. Het is zamengesteld als volgt: 1. Symphonie heroïca, van *Beethoven;* 2. Psalm XVIII, Coeli enarrant, van *Marcello*, gezongen door mej. *Artot*, met koor; 3. Die erste Walpurgisnacht, van *Mendelssohn;* 4. Kerslied Angelus ad Pastores ait, koor zonder begeleiding, van *Roland de Lattre;* 5. Aria uit de Nozze di Figaro, van *Mozart*, gezongen door mej. *Artot;* 6. Concert voor viool, van *Beethoven*, door den heer *Joachim;* 7. Variatiën van *Rode*, gezongen door mej. *Artot;* 8. Halleluja van *Händel.*

ADVERTENTIEN.

*** Getrouwd:
Dr. J. A. GERTH VAN WIJK,
Beroepen Predt. te Eemnes binnen,
en
H. P. BOLK.
Utrecht, 1 Augustus 1861.

*** Getrouwd:
W. G. RUTGERS
en
W. P. BALFOORT,
Wed. G. VERHEIJ.
Utrecht, 2 Augustus 1861.

*** Bevallen van eenen *ZOON* de Hoog Welgeb. vrouwe Baronnesse VAN ITTERSUM—DE WATTEVILLE.
Utrecht, 1 Augustus 1861.

*** Het kindje ons voor weinige dagen geschonken, werd ons heden tot onze droefheid weder ontnomen.
Rotterdam, 1 Augustus. W. LORENTZ
J. E. LORENTZ,
Eenige kennisgeving. VAN LEEUWEN.

*** Heden overleed aan eene uitterende ziekte de Heer WILLEM FREDRIK VAN BOOM, in den ouderdom van 43 jaren, tot groote droefheid zijner Weduwe en verdere betrekkingen.
Utrecht, J. VAN BOOM.
3 Augustus 1861. *Uit aller naam.*

Zomer Societeits-Localen.

*** De MATINÉE MUSICALE zal op Zondag 4 Augustus **geen plaats hebben.**

PARK TIVOLI.

*** Op Zondag den 4. Augustus **GROOT MILITAIR CONCERT**, onder directie van den Heer J. F. VAN HEMERT, No. 14 van het abonnement.
Aanvang ten 7 ure.
Entrée 25 cents.
PS. Op heden Zaturdag 3 Augustus **3e Repetitie Concert** onder directie van den Heer KUFFERATH, voor HH. Abonnés vrij toegangbaar.
De Ondernemer,
J. WOLTERS.

Gratis ingevolge beschikking van de Arrondissements Regtbank te Utrecht van den 14. November 1860.
Bij Vonnis van de Arrondissements Regtbank te Utrecht van den 3. Mei 1861, is verklaard, dat het tusschen JAN JACOB, zich ook schrijvende JOHANNES JACOBSE VAN 'T KLOOSTER, Klokkenmaker, wonende te Utrecht, en zijne echtgenoote RIJKJE VAN 'T KLOOSTER, bestaande huwelijk door echtscheiding is ontbonden.
Voor uittreksel ingevolge de Art. 828 en 841 van het Wetboek van Burgerlijke regtsvordering.
A. S. VAN HENGELAAR,
Procureur.

OPENBARE VERKOOPING.

*** Men zal op Woensdag den 14. Augustus 1861, des morgens ten elf ure, in het Logement genaamd *de Stadsherberg*, binnen Woerden, publiek veilen en verkoopen:
Eene KAPITALE HOFSTEDE, gemerkt W 3, No. 9, bestaande in eene goed onderhoudene BOUWMANSWONING met STALLING voor 25 Koebeesten, ZOMERHUIS, HOOIBERG van zes Roeden en verdere getimmerten, met derzelver ERVEN en GROND, mitsgaders aanhoorige zeer goede BOOMGAARD, WEI- en HOOILANDEN, te zamen groot 26 bunders, 33 roeden, 40 ellen; staande en gelegen onder Oudhuizen, gemeente Wilnis, nabij den hoek van Spengen, kadaster sectie D. Nos. 816 à 832, 841 à 848, 872 à 875, en 877.
Breeder omschreven bij billetten en nadere informatiën te bekomen ten kantore van de Notarissen W. A. VAN ZIJST, te Woerden en A. WIJNSTROOM, te Leijden.

*** Men is voornemens om, ten overstaan van den Notaris S. LAGERWEIJ, residerende te Woerden, op Woensdag den 28 Augustus 1861, des voormiddags ten Elf ure, in de Stads Herberg aldaar, in het openbaar te doen veilen en verkoopen:
Eene kapitale HOFSTEDE genaamd *DE HOOP*, met de daarbij behoorende WEI- en HOOILANDEN, te zamen groot 25 bunders 98 roeden, gelegen nabij het Woerdsche Verlaat aan den Amstel, onder de gemeente Wilnis.
En een perceel WEI- of HOOILAND, gelegen als voren, groot 4 bunders 50 roeden.
Verhuurd aan *Jacob Hoogenboom*, de Landerijen tot 1 Januarij en de Betimmering tot 1 Mei 1862, voor *f* 1200,— in het jaar.
Breeder bij billetten omschreven en nadere informatiën ten kantore van voornoemden Notaris.

*** Op Zaturdag den 31. Augustus 1861, des voormiddags ten 1 ure, zal men aan het Lokaal van verkoopingen te Utrecht achter Sint Pieter verkoopen:
1. Eene **Kapitale HOFSTEDE** met soliede betimmering, bestaande in BOUWMANSWONING, gemerkt no. 61, met ACHTERHUIS en STALLING voor 40 stuks Hoornvee, ZOMERHUIS, SCHUUR met Stalling voor 2 Paarden en 25 stuks Hoornvee, zesroedige HOOIBERG en uitmuntend WEI-, HOOI-, BOUW- en BOSCHLAND, te zamen groot 27 Bunders, 10 roeden, 40 ellen, gelegen onder de gemeente Kamerik Mijzijde in het dorp.
2. Een en twintig Bunders, 52 roeden, 60 ellen uitmuntend WEI-, HOOI-, BOUW- en BOSCHLAND, gelegen ten noorden naast het voorgaande perceel.
Eerst ieder afzonderlijk en daarna in massa.
3. Drie Bunders, 51 roeden, 60 ellen best WEILAND, gelegen in Twaalfhoeven, onder Oostveen, gemeente Maartensdijk, strekkende van de grensscheiding van Lauwenrecht tot aan den Gageldijk, belend ten noordwesten *Maria Visch* en ten zuidoosten den heer *M. A. van Niekerken.*
4. Vijf Bunders, 26 roeden, 20 ellen WEI-, BOUW- en BOSCHLAND, gelegen in den polder Galecop, gemeente Ouden Rijn, strekkende voor van den Galecopper tot aan den Taatschen dijk, belend ten noorden den Heer *F. J. Brands* en de Weduwe en Kinderen van *Jan van Hienen* en ten zuiden Mejufvrouw *A. S. W. de Vree.*
5. Vier Bunders, 78 roeden, 80 ellen BOUWen WEILAND, gelegen en strekkende als voren, belend ten noorden genoemden Heer *Brands* en ten zuiden het volgende perceel.
6. Twee Bunders, 96 roeden, 60 ellen BOUWen WEILAND, gelegen en strekkende als voren, belend ten noorden het vorige perceel en ten zuiden Mejufvrouw *de Vree* en de Erven den WelEdelGeboren Heer Mr. *P. Verloren.*
Nos. 5 en 6 eerst ieder afzonderlijk en daarna in Massa.
en 7. Acht Bunders, 91 roeden, 30 ellen uitmuntend UITERWAARDSLAND, genaamd *DE LEUSDENSWAARD*, gelegen aan de rivier de Lek, onder de gemeente Wijk bij Duurstede aan den Nieuwen of Dwarsdijk, belend door de eigendommen van de Weduwe *Spithoven*, Jonkheer Mr. *J. P Strick van Linschoten* en Vrouwe *van der Horst* geboren *van der Kun.*
Breeder bij billetten en nader onderigt te bekomen ten kantore van den Notaris VAN ZIJDVELD te Utrecht.

TE HUUR
*** in een stil huisgezin op het beste gedeelte dezer stad, twee GEMEUBILEERDE KAMERS.
Te bevragen bij W. VAN LEEUWEN, Mr. Timmerman, Oude Gracht bij de Smeebrug.

*** Er wordt op een fatsoenlijken stand **in huur gevraagd**, een klein TOEHUIS of BENEDENHUIS, of wel drie ongemeubeleerde BENEDENKAMERS, liefst zoo spoedig mogelijk te aanvaarden. Adres met opgaaf van huurprijs en stand onder lett. A. B. bureau dezer Courant, in de bus.

*** Een jong mensch, 24 jaar, P. G., goed kunnende lezen, schrijven en rekenen, en met de Hoogduitsche taal bekend, zag zich gaarne alhier **geplaatst op een kantoor of fabriek.** Adres met franco brieven lett. P. C., bij den boekhandelaar W. J. A. MULDER, Pottenstraat.

Groote Exploitatien

*** van Steengroeven, klein Graniet, gelijk aan die van Ecaussines en van Soignies, van Straatkeijen, Marmer, enz.; Stoomzagerij en Polijsting; Magazijn van in- en buitenlandsche Marmeren Vloertegels.
Luik *(België).* F. MENTION en J. VELU.

*** Om VLIEGEN, MUGGEN, MOTTEN, WESPEN, TORREN en andere schadelijke **Huisinsekten** weg te maken, **is à 50 cent** een boekje verkrijgbaar bij den Boekhandelaar G. D. BOM, te Amsterdam, Damrak **H** 117, als ook eene HANDLEIDING om 29 soorten van **Vruchtenwijn** uit verschillende vruchten te maken à **40 cent.**

*** **Te Rotterdam**
ligt in lading naar
BATAVIA en PANAROEKAN,

voor Goederen en Passagiers;
Het extra snelzeilend, gekoperd
BARKSCHIP
CORNELIS ANTHONIE,
Kapitein R. J. REYNDERS,
voerende eenen geëxamineerden Doctor en eene melkgevende Koe.
Adres bij de Reeders VAN ZEYLEN & DECKER en de Cargadoors FAUCHEY & DE VLETTER, te Rotterdam, en voor informatiën te Utrecht bij den Heer G. VAN MEETEREN, Neude, aldaar.

E. v. d. POL-PAS, coiffeuse,
*** **Jufferstraat**, derde Huis van de Wittevrouwenstraat, G. 531.

2 à 3 Timmerlieden,

*** werk begeerende, gelieven zich te vervoegen bij P. KROMMENHOEK, Timmerman te Hamelen.

*** Bij J. B. HUBER, te Groningen, is verschenen:

Wat de Moderne Theologie leert over Godsdienst.

OPEN BRIEF aan *Dr. A. L. POELMAN*, na de lezing van zijn „**WAT DE MODERNE THEOLOGIE LEERT.** 1e Aflev.: **WAT IS GODSDIENST?**" door Ds. H. R. WARMOLTS, Predikant te Eexta. Prijs 20 Cent.

MARKTBERIGTEN.

AMERSFOORT, 2 Augustus.

Tarwe van *f* 8.70 tot *f* 11.00. Rogge van *f* 6.50 tot *f* 7,00. Boekweit van *f* 7.00 tot *f* 8.25. Aardappelen van *f* 2.30 tot *f* 3.00 het mud. Hoenderseijeren van *f* 2.50 tot *f* 2.85 de 100 stuks. Boter van *f* 0.85 tot *f* 0.90 het Ned. pd. Kaas van *f* 26 tot *f* 38 de 100 Ned. pd.

AMSTERDAM, 2 Augustus.

Tarwe onveranderd; 130 pd. b. Pools. *f* 373; 129 pd. dito *f* 370; 126 pd. dito *f* 345 à 353. Rogge prijsh. 124 pd. Ancl. *f* 216; 118 pd. Gall. *f* 201; 117, 119 pd. Petersb. *f* 203 à 209; Oct. *f* 193; Maart *f* 196. Garst en Haver zonder handel. Boekw. lusteloos; 113 pd. Oostvries. *f* 195; 113 pd. Holst. *f* 197.

ARNHEM, 2 Augustus.

Oude weit van *f* 9.70 tot *f* 14.00. Nieuwe weit van *f* 0.00 tot 14.50. O. Rogge van *f* 7.00 tot 7.60. N. Rogge van *f* 7.75 tot *f* 8.35. Boekweit van *f* 7.10 tot *f* 8.00. Garst van *f* 6.50 tot *f* 7.00. Zware Haver van *f* 4.00 tot *f* 5.00. Ligte Haver van *f* 3.50 tot *f* 4.00. Duivenboonen van *f* 9.00 tot *f* 00.00. N. Aardappelen van *f* 2.50 tot *f* 3.50. Boter per N. pd. van *f* 0 90 tot *f* 1.0[illegible]

STRAAT-VERLICHTING.

Aug.	GAZ-VERLICHTING.		OLIE-VERLICHTING.	
	Aansteken.	Blusschen.	Aansteken.	Blusschen.
4	10 uur.	12 uur.	10 uur.	12 uur.
5	9½ "	1 "	10 "	12 "
6	9½ "	1 "	9½ "	1 "
7	9½ "	1 "	9½ "	1 "
8	9½ "	1 "	9½ "	1 "
9	9½ "	1 "	9½ "	1 "
10	9½ "	1 "	9½ "	1 "

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg*).

Aug.	Uren.	Wind rigt.	Wind kr.	Barom. bij 0°.	Ther. F.	Afwijk. d.Temp.	Vocht.	Gev. regen	Opmerkingen
2	2	zo.	3.0	757.43	80.1	+ 7.9	0.56	0.	Bewolkt.
	10	wzw.	5.5	56.53	68.0	+ 5.4	0.80	0.1	Zw. bew. (*)
3	8	zw.	13.0	57.93	64.8	— 2.7	0.76	6.9	Bewolkt.

(*) 's Av. menigvuldig weerlicht en van 8—9 u. onweer, wegens den afstand niet zwaar. Twee buijen de eene trekt ten NW. en de andere ten ZO. van de stad die zich ± 10 u. in het NO. vereenigen.

2 Aug. 's morg. Barometerhoogten in afdalende orde, Portsmouth, Utrecht, Parijs, Brest, Havre en Plymouth. Grootste verschil = 9.9 mm.

AMSTERDAM 2 Aug. 1861.

Nederland.					
Werkel. Schuld	2½	pCt.	63 11/16	63 7/8	63 13/16
" "	3	"	75 13/16		
" "	4	"	98 15/16	99	
Oostindische Leening .	4	"	97		
Aand. Handelm.	4½	"	133½	133⅜	133½
België.					
Certifik. bij *Rothschild*	2½	"	55		
Spanje.					
Obligatiën	3	"	41 13/16	41⅞	41⅞
" Binnenl. . .	3	"	47⅜	47½	47½
Amortisable Schuld			16⅜	16½	16⅜
Bewijzen Coupon			5 1/16		
Portugal.					
Obligatiën	3	"	47⅛	47¼	47¼
" 1856/59 . . .	3	"	46 9/16	46 11/16	46 11/16
Rusland.					
Oblig. *Hope & Comp.*	5	"	102 7/16		
Oblig. 1828/29	5	"	101 ½		
Cert. 1840	4	"	77 15/16		
" Orig. 2e, 3e, 4e L.	4	"	76 1/16	76¼	76 1/16
Oblig. 5de Serie. . . .	5	"	82⅞		
" 6de Serie 1855	5	"	95⅛		
" te Londen 1859	3	"	60	60 1/16	60 1/16
" bij *H. & Co.* 1860	4½	"	89¾		
Certifik. van Assig. . .	6	"	56¾		
Oostenrijk.					
Oblig. Metalliek	5	"	47 1/16	47⅛	47 1/16
" Metalliek	2½	"	24 13/16		
" Rente Amst. . . .	5	"	69 11/16	69¾	69 11/16
" Nat. 1854	5	"	55 7/16	55⅝	55 9/16
Bankaktiën			642	647	646
Aandeelen 1854			193½		
" 1860			365	365½	
Brazilië.					
Geldleening 1860 . . .	4½	"	86⅛		
Amerika.					
Ecuad. Obligatiën 1855.			12 1/16		
Gren. Obligatiën . . .	4¼	"	14¼		
Mexico. Obligatiën . .	3	"	21½		

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

Bijvoegsel bij No. 183 van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Provinciale Staten van Utrecht.

Zitting van Vrijdag 19 Julij.

Tegenwoordig zijn 30 leden, afwezig de heeren *Kien*, *van Asch van Wijck*, *de Muralt*, *de Heus*, *Bosch*, *Strick v. Linschoten*, *Boer*, *v. Bel*, *H. Verloren*, *Harmsen* en *Vos*.

De notulen der zitting van 18 Julij worden gelezen en vastgesteld.

Aan de orde is het entwerp-reglement voor het waterschap Duist-Nieuwland, waarvan de 11 eerste artikelen zonder diskussie worden aangenomen.

Art. 12. Behalve de perceelen, opgenoemd in art. 105, 1°., 2°. en 3°. van het algemeen reglement, zijn nog van den omslag vrijgesteld:

1°. al de perceelen, gelegen onder de gemeente Bunschoten.

2°. perceelen water.

3°. de openbare wegen.

De heer *de Louter* heeft het woord gevraagd niet om het artikel te bestrijden, maar om de verg. op de bepaling, hier voorkomende, te wijzen. Dit waterschap is geheel begrepen in het gister gerenvoijeerde, en in art. 12 komt voor, dat de landen onder Bunschoten zijn vrijgesteld. Spr. heeft daartegen geen bezwaar, maar acht het een grond te meer voor het idee om de landen onder Bunschoten zwaarder te belasten, dan die onder Duist, want hier worden al de lasten gebragt op de landen onder Duist en die onder Bunschoten vrijgesteld.

De heer *Cordes* zegt, dat die perceelen ook niet zouden zijn opgenomen, ware het niet, dat de Laakkade onder de schouw was gebragt, hetwelk ter bevordering van een goed beheer, noodzakelijk is geacht.

Zonder omvraag wordt hierop het artikel aangenomen en het regl., even als die voor Overzelderd, Neerzelderd, de Hond, de Haar onder Hoogland en Baarn, Middelwijk en Klein Vuylcop, zonder verdere diskussie vastgesteld.

Wordt alsnu in behandeling gebragt het voorstel der komm. voor de reglementen van de waterschappen Vleuten en Lage Weide, houdende haar op te dragen den koning magtiging te vragen om na de sluiting der zomerverg. hare werkzaamheden te mogen voortzetten.

De heer *Pabst* neemt deze gelegenheid waar om de aandacht der komm. er op te vestigen, dat in dit reglement eene bepaling voorkomt, die zoozeer aandruischt tegen wat behoort te geschieden, dat hij gaarne wenschte dat de komm. er nader onderzoek naar deed. Toen de koning den 29. Maart 1822 een besluit nam heeft hij daarin eenige bepalingen gevoegd omtrent de wijze van benoeming en aan zich gereserveerd de benoeming van sommige voorzitters, dijkgraven, heemraden, enz. Nu heeft de koning altijd de benoeming gehad van den weigraaf van de Hooge- en Lage Weide. Gedep. St. echter, getrouw aan hun beginsel om de benoeming van al de Voorzitters aan zich te trekken en de Voorzitters te benoemen niet uit de personen die de ingelanden in het bestuur hebben gekozen, maar buiten dezen, dragen ook in dit regl. voor dat de benoeming van den Voorz. door hen zal geschieden. Spr. wenschte dat de komm. dit punt zou overwegen.

Zonder omvraag wordt nu het voorstel der komm. aangenomen.

Van het regl. voor het waterschap Maarssenbroek worden de vier eerste artikelen zonder diskussie aangenomen.

Art. 5. De keuzen voor leden van het bestuur geschieden in de vergadering van stemgeregtigde ingelanden.

De heer *Pabst* merkt op dat in de mem van toel. staat: „Volgens de voordragt zal het bestuur voor het vervolg bestaan uit eene Voorz. en vier leden, te benoemen ingevolge art. 9. van het algemeen regl." Spr. vraagt of nu de Voorz. door Ged. St. benoemd wordt uit diegenen welke de ingelanden tot leden van het bestuur hebben verkozen, of wel dat de ingelanden zullen kiezen vier leden en de Voorz. wordt benoemd uit die leden of ook buiten hen. In art. 9. van het alg regl. staat toch dat de Voorz. wordt gekozen uit eene voordragt van drie personen op te maken door het bestuur.

De heer *van Beeck Calkoen* gelooft, dat het regl. geheel in die zaak voorziet; het geeft aan de vereischten voor keuze en voordragt, en daaraan is het bestuur gebonden.

De heer *van Nooten* moet den heer *Pabst* eenigzins gelijk geven. Hij acht het niet duidelijk uitgedrukt of die verg. van ingelanden juist moet voordragen iemand uit haar midden, terwijl het ook ten opzigte van de voordragt niet duidelijk is, of de personen, daarop te plaatsen, juist moeten zijn de benoemde leden van het bestuur.

De heer *Cordes* betwijfelt zeer of Gedep. Staten dat alles zoo naar zich trekken als de heer *Pabst* zegt. Spr. wijst op een kon. besl. van 1826, houdende, dat de benoeming van schouten der binnenolders zal geschieden door den Koning, en dat later in dier voege gewijzigd is, dat sommige benoemingen zijn overgebragt bij Gedep. Staten.

De *Voorz.* meent dat men heeft uit te maken of art. 5 wel duidelijk is, in verband met art. 2 waarin de zamenstelling van het bestuur is geregeld.

De heer *Bastert* merkt op, dat behandeld wordt het regl. voor Maarssenbroek, en de heer *Pabst* heeft voorgelezen eene zinsnede uit de memorie van toelichting op het koncept-reglement voor het waterschap Vleuten. Wat de zaak zelve aanbelangt, zou Spr. er op kunnen wijzen, dat de verg. reeds in onderscheidene regl. dezelfde bepaling heeft aangenomen, zoodat de kwestie is uitgemaakt. Spr. kan ook niet zien, dat er moeijelijkheden uit zouden volgen. De bepaling in het alg. regl. is onschendbaar en de voordragt voor de keuze van een voorzitter wordt dus opgemaakt in de verg. van het bestuur door de leden van het bestuur, terwijl de leden van het bestuur worden verkozen door stemgeregtigde ingelanden. De bepalingen van het bijzonder regl. kunnen niet derogeren aan die van het alg. regl.

De heer *Wijers* deelt deze zienswijze, en meent ook, dat voor het bezwaar, door den Voorz. aangegeven, geen reden bestaat, daar art. 2 alleen betrekking heeft op het bepalen van het aantal leden van het bestuur. Vijf leden zullen moeten gekozen worden, maar het bestuur zal een van hen tot voorzitter voordragen.

De heer *v. Reede* gelooft, dat die bepaling niet zoo onduidelijk is. Als het bijzonder regl. geene andere wijze van benoeming bepaalt, geschiedt de benoeming door Gedep. Staten uit eene voordragt van drie personen, volgens art. 9 van het alg. regl., en tot voorzitter zijn benoembaar zij, die volgens art. 5 van het alg. regl. zijn Nederlanders, enz.; Spr. gelooft, dat de vraag van den heer *Pabst*, of men eerst lid van het bestuur moet zijn om voorzitter te kunnen worden, niet te pas komt.

De heer *Menso* acht het vreemd, dat men nu nog terugkomt op eene bepaling, die reeds 25 malen den hamer is gepasseerd. Spr. gelooft wel, dat er bezwaren kunnen gemaakt worden, maar acht het middel om die op te heffen hierin gelegen, dat de voorzitter niet beschouwd moet worden als behoorende tot de leden van het bestuur. Moest hij geacht worden wel er toe te behooren, dan moest hij ook altijd er uit gekozen worden, en dat is niet het geval. Voor de leden van het bestuur wordt de wijze van benoeming aangewezen door het bijzonder reglement, en beschouwt men nu den voorzitter als behoorende tot de leden van het bestuur, dan moet hij ook worden benoemd door de stemgeregtigde ingelanden. Tot dus verre is de verg. echter uitgegaan van een ander denkbeeld, gegrond op art. 9 van het alg. regl. Het bijzonder regl. geeft het vermogen, eene andere wijze van benoeming vast te stellen, en als men nu aanneemt, dat de Voorz. tot de leden van het bestuur behoort, dan heeft het bijzonder regl. ook voor hem eene andere wijze van benoeming voorgeschreven en moet de benoeming geschieden door de stemgeregtigde ingelanden. De staten hebben dus alleen te bepalen: of de voorzitter al dan niet behoort tot de leden van het bestuur. Spr. wijst er op dat burgemeesters in den regel schouten van die waterschappen zijn, hetgeen niet het geval zou wezen als de benoeming door de stemgeregtigde ingelanden moest worden gedaan. Feitelijk dus zijn de voorzitters geen leden van het bestuur.

De heer *de Vries* acht de kwestie, of hij, die tot Voorz. wordt benoemd, lid van het bestuur moet zijn, uitgemaakt door de laatste al. van art. 5 van het alg. regl., waarin gezegd wordt, dat tot Voorz. kan benoemd worden, iemand, die geen ingeland is, zoo hij slechts is Nederlander, 23 jaar oud, enz. Om lid van het bestuur te kunnen worden, wordt grondbezit noodzakelijk geacht; kan dus iemand zonder dat voorzitter worden, dan behoeft hij *per se* geen lid van het bestuur te wezen dat door Ingelanden is benoemd.

De heer *Pabst* vraagt verschooning wegens zijne vergissing, doch merkt aan dat bij het waterschap Maarsenbroek hetzelfde voorkomt, hij gelooft dat er geen twijfel kan bestaan of de Voorz. is lid van het bestuur, want in art. 2. staat toch: „Het bestuur bestaat uit eenen voorzitter en uit vier leden, onder den naam van Schout en Heemraden." Nu staat in art. 5. „De keuzen voor leden van het bestuur geschieden in de verg. van stemgeregtigde ingelanden." Wanneer nu de vier leden zijn gekozen dan moet er nog een lid van het bestuur zijn, en dat is de voorzitter. Die wordt nu gekozen door Gedep. Staten uit eene voordragt. Nu vraagt Spr. of het bestuur op die voordragt personen kan plaatsen buiten die welke de ingelanden verkozen hebben, dan wel of het zich bepalen moet tot de vier leden door ingelanden gekozen. Zegt nu de verg. dat de bedoeling is dat de ingelanden vier leden zullen kiezen, die eene voordragt zullen opmaken, hetzij van ingelanden hetzij van anderen, waaruit Gedep. Staten dan zullen kiezen, dan zal Spr. zich met die uitlegging tevreden stellen, maar dan vindt hij daarin te meer grond voor zijne bedenkingen tegen het regl., want hij vindt het eene harde bepaling, dat die vier leden eene voordragt kunnen zamenstellen voor een voorzitter, een lid van het bestuur, dat ingelanden niet hebben gekozen. Naar hetgeen Spr. dus nu gehoord heeft is het alzoo; 4 leden worden gekozen, en ontbreekt een vijfde en daarvoor zullen die 4 leden eene voordragt opmaken waaruit Gedep. Staten een voorzitter zullen benoemen. De ingelanden krijgen dus een voorzitter, dien zij niet tot lid van het bestuur waardig gekeurd hebben. Volgens de memorie van toelichting staat verder *facto* vast, dat, om welke reden dan ook, de schout benoemd werd door den koning. Nu zegt men „vermits thans ook deze aangelegenheid geregeld moet worden en het kon. besl. van 29 Maart 1822 gewijzigd bij besl. van 14 April 1850, geene aanleiding geeft, dat de benoeming door den koning behoort te geschieden, zoo kan hier art. 9 van het alg. regl. op de waterschappen worden toegepast." Spr. zal in deze verg. geen regtsgeleerd betoog houden over den inhoud van dat kon besluit, maar hij houdt vol dat de bedoeling van dat besluit is, de benoemingen, die tot hiertoe aan den koning hebben behoord aan hem te behouden. Dien tengevolge begrijpt hij niet, dat de benoeming kan worden overgebragt bij Gedep. Staten.

De heer *v. Beeck Calkoen* zegt dat thans eenvoudig de vraag is of de verg. goedkeurt, dat de leden van het bestuur worden gekozen in de verg. van stemgeregtigde ingelanden, hetgeen Spr. gelooft, dat op het oogenblik aan de orde is.

De heer *v. Reede* merkt aan, dat de heer *Pabst* in zijne eerste rede over eene andere zaak gesproken heeft dan in de laatste. Daarin toch sprak hij hoofdzakelijk over de vereischten om tot Voorz. te kunnen worden benoemd; die vindt men in art. 5 van het alg. regl. Door wien de keuze geschiedt, daaromtrent bepaalt het bijzonder regl. niets; geschiedde zij tot nu toe door den koning, dan zal dat zoo blijven, en anders zullen Ged. St. hem benoemen; art. 9 van dat reglement zegt dit duidelijk.

De heer *Bastert* is het eens met den heer *Pabst* dat de leden van het bestuur op de voordragt kunnen plaatsen wien zij willen, zonder gebonden te zijn aan het viertal, dat het bestuur uitmaakt. Spr. acht dat zeer rationeel. De ingelanden worden opgeroepen om te stemmen en benoemen de vier leden van het bestuur. Deze vormen dus de vertegenwoordiging van het waterschap en maken de voordragt op voor hem dien zij tot voorz. wenschelijk achten. De heer *Pabst* heeft ten onregte gezegd, dat zoodoende het bestuur iemand zou benoemen dien de ingelanden niet verlangd hadden om deel van het bestuur uit te maken; maar, om lid van het bestuur te zijn moet men hebben zeker aantal bunders, en om voorzitter te zijn wordt dat niet vereischt, en te regt, in de ondergeschikte waterschappen zijn vele personen, die moeijelijk zich in die werkzaamheden van voorzitter zouden te huis gevoelen, zoodat de keuze zeer beperkt zou zijn, wanneer men tot de leden van het bestuur zich moest bepalen. Het zal echter niet zijn iemand dien ingelanden niet hebben gewild, maar iemand dien zij niet hebben kunnen verkiezen tot lid van het bestuur. Wat aangaat hetgeen gezegd wordt omtrent den invloed van Gedep. Staten, merkt Spr. aan, dat dezen gebonden zijn aan de voordragt. Spr. wijst er nog op, dat als de keuze beperkt was tot het aantal bestuursleden, men een lid van het bestuur te kort zou komen, wanneer zoo als in sommige waterschappen het geval is, slechts twee leden van het bestuur bestaan.

De heer *Pabst* wijst met betrekking tot het gesprokene door den heer *v. Reede* op de straks door hem aangehaalde woorden uit de mem. v. toel., die niets zouden beteekenen als men hier niet eene verandering invoerde.

Het art. wordt met de volgende artt. zonder omvraag aangenomen en het regl. vastgesteld met 28 stemmen tegen die van den heer *Pabst*. De heer *van Lijnden van Sandenburg* was bij deze stemming nog niet ter vergadering tegenwoordig.

Aan de orde is alsnu het voorstel tot opheffing van Groot Westveen als veenpolder.

De heer *v. d. Poll* wenscht eenige woorden tot toelichting in het midden te brengen. De polder is een kleine polder van slechts ruim 100 bunders; de verveening is er nog niet ver gevorderd; de polder is geschikter voor wei- dan veenpolder. Nu is in het regl. bepaald, dat als een polder of een gedeelte er van vatbaar is voor droogmaking, ingelanden een plan daartoe moeten inleveren, zullende anders de veenderij verboden worden. De polder Westveen is in dien toestand. In het vorige jaar is het voorstel tot opheffing ook in de verg. gebragt; toen echter kon hij er zich niet meê vereenigen, daar niet alle ingelanden gehoord waren. Thans echter heeft eene verg. van ingelanden bij overgroote meerderheid besloten de opheffing aan te vragen. Het is wenschelijk, dat de zaak nu voor vast geregeld worde, want de veenderij zal er niet meer plaats mogen hebben. De meerderheid is overeengekomen, dat door de plaatselijke gesteldheid van dien polder het indienen van een plan tot droogmaking niet wenschelijk is, en daarom wordt enkel voorgesteld, wettelijk te bepalen, dat de polder geen

veenpolder meer zal zijn. Spr. acht het in het belang van den polder, dat de zaak haar beslag krijge. Wat betreft de konsignatie-penningen, stellen Ged. St. voor, de administratie over te laten aan het gemeente- en polderbestuur, maar Spr. acht het voorstel, die aan het polderbestuur over te laten, aannemelijker.

De heer *Bastert* zegt de minderheid uitgemaakt te hebben waarvan in het rapport sprake is, en wel om de volgende redenen. In de eerste plaats werkt hij ongaarne mede tot herziening van een regl. dat nog slechts zoo korten tijd bestaat en zoo in het breede is behandeld; maar ten tweede, omdat, naar hij meent, in 1852 het polder-bestuur moeite heeft aangewend om te worden opgenomen in het veenderij-regl., zoodat het hem voorkomt, dat er groote veranderlijkheid bij de ingelanden moet bestaan, hetgeen hem doet vreezen, dat later weêr een tegenovergesteld verzoek zou kunnen inkomen. Daarbij komt nog, dat men het wenschelijk moet achten, in veenderij-zaken den bestaanden toestand zooveel mogelijk te behouden. Uit het proces-verbaal der verg. van ingelanden blijkt, dat met eene meerderheid van 44 tegen 6 stemmen de wenschelijkheid der opheffing is uitgesproken. Hoe groot die meerderheid nu zij, zoo zijn er toch altijd die verlangd hebben dat de polder, veenpolder zou blijven, en dezen wordt dan de vergunning tot veenen ontzegd. Dit is een bezwaar, dat wel in aanmerking mag genomen worden en Spr. beweegt, om zijne stem aan het voorstel niet te geven. Hij gelooft ook, dat de kosten van opmaking van zoodanig plan van bedijking en droogmaking niet zoo groot zijn, dat het niet mogelijk ware langs dien weg, zonder wijziging van het veenderij-regl., in de zaak te voorzien. Nu kan het wel zijn, dat ten gevolge van dat plan de moeijelijkheden aan het veenen verbonden zoo zullen toenemen, dat men het van zelf staakt, maar dan heeft toch deze verg. geen dwang uitgeoefend.

De heer *de Vries* meent dat, wanneer de noodzakelijkheid gebleken is, men niet tegen eene spoedige herziening van het regl. moet opzien. Wat betreft den polder zelven, kan Spr. meêdeelen, dat het is een goede weilandspolder. Sedert de droogmaking der Nieuwkoopsche plassen heeft men er eenige stukken land tot verveening in gestoken, doch die verveening is zeer langzaam voortgegegaan. Men heeft vroeger aangemerkt, dat het noodig was, een plan van bedijking in te dienen, doch daar de verveening van zoo weinig belang was is men er niet toe overgegaan. Evenwel zou, volgens art. 10 van het alg. reglement, het maken van zoodanig plan onvermijdelijk worden, maar dat wil men nalaten om de gevolgen, niet om de kosten van het plan, die zullen zoo groot niet zijn. De polder is te klein en voor weinig land zou men eene groote lengte dijk moeten maken. Bovendien is het veen van zeer gering gehalte en is slechts een gedeelte van den polder met veen bezet. Spr. gelooft dus wel, dat het gering bezwaar, verbonden aan het toebrengen van nadeel aan een of twee personen, ruim wordt opgewogen door de wenschelijkheid om den onordelijken stand van zaken op te heffen. Gedep. Staten hebben de verveening in den polder geschorst, die schorsing te laten voortduren heeft voor de belanghebbenden geen beter gevolg, en de opheffing van den polder als veenpolder is dus een expediënt dat in den bestaanden toestand voor allen wenschelijk is.

De heer *Cordes* wijst op de 2e al. van art. 10 van het veenderij-regl., waar staat, dat bij de nalatigheid in het indienen van een plan tot bedijking en droogmaking de verveening verboden zal zijn, tot dat door Gedep. Staten daartoe een plan zal zijn opgemaakt. Het daarbij bedoelde verbod is uitgegaan, maar nu zal, daar het bestuur van den polder bezwaren maakt tegen het indienen van zoodanig plan, dit van wege Gedep. Staten moeten worden opgemaakt, en in dat plan zal toch zekere tijdsbepaling voor de ten uitvoer legging dienen voor te komen, en juist zoodanige bepaling zou voor de ingelanden allernadeeligst zijn. Daarenboven is een oktrooi tot verveening eene vergunning, in het onderhavige geval zou het eene opgedrongene vergunning worden, en het beoogde doel toch niet bereiken, want de grond, waarop eene verveening wordt toegestaan, bestaat hoofdzakelijk daarin, dat het aanwezige veen in den bovengrond, dezen tot de kultuur minder, ja, soms volstrekt niet ongeschikt maakt, en daarentegen de ondergrond het vooruitzigt oplevert, dat de daaraan te besteden moeite rijkelijk zal worden beloond, en die grond tot verleening dezer gunst, ontbreekt hier ten eenenmale; dit blijkt onder anderen daaruit, dat het veenderijbestuur verklaart, dat het land best weiland doch daarentegen slecht veenland is en zulks wordt door de ondervinding bevestigd, daar sedert 1767 slechts 22 bunders ter verveening zijn ingestoken, terwijl nog verscheidene perceelen daarvan in de laatste jaren niet zijn beveend. Wat de verandering betreft die het prov. veenregl. zou ondergaan en die een der bezwaren van den heer *Bastert* uitmaakt, merkt Spr. aan, dat niet een der beginselen in dat reglement neêrgelegd, zal worden aangetast, maar dat slechts de voordragt inhoudt, om uit de 2 artikelen, waarin de namen zijn vermeld, van de veenpolders, waarop dat reglement van toepassing is, den naam van den onderwerpelijken polder te ligten.

De heer *van Beeck Calkoen* zou het voorstel der komm., om de administratie der konsignatie-penningen alleen aan het polderbestuur, in plaats van aan de polder- en gemeente-besturen over te laten, eene wenschelijke vereenvoudiging vinden, maar zou vreezen, dat daardoor de toepasselijkheid van het veenderij-reglement niet zoo volledig zou blijven. Voor zooverre aangaat dat beheer, zullen de artikelen van het veenderij-regl. toepasselijk zijn, en daarom zal ook het algemeen bestuur, in dat regl. aangewezen, dat beheer moeten voeren.

De heer *van der Poll* zou, indien het een polder bleef, waar verveening plaats had, er bezwaar in zien, verandering te maken in het beheer der konsignatie- en waarborg-penningen, maar bij opheffing ziet Spr. dit niet in. Het bestuur toch is rekenpligtig. Het heeft altijd de administratie dier geldelijke zaken gehad; het daarvan te ontheffen geeft onnoodigen omslag, en Spr. acht het juist geschikt, om dat beheer te voeren, dat daardoor gemakkelijker en eenvoudiger zal zijn.

De heer *Ram* zegt, dat de reden, waarom de komm. voorgesteld, heeft de administratie over de veenderijfondsen van het op te heffen gedeelte van den polder Groot-Westveen als veenpolder alleen aan het polderbestuur op te dragen, voornamelijk daarin gelegen is, dat zij een vereenvoudigd beheer verkieslijker achtte en vermeende, dat er voldoende waarborg voor eene goede administratie dier fondsen bleef bestaan. Het voorstel van Gedep. Staten strekt tot opheffing van den polder Groot-Westveen als veenpolder en nu kwam het aan de komm. vreemd voor, dat een veenderij-bestuur zou blijven bestaan over een polder, die als veenpolder opgeheven zal worden. Spr. weet wel, dat in het ontwerp niet van veenderij-bestuur maar van gemeente- en polderbestuur melding wordt gemaakt, maar dan blijft toch de administratie dezelfde onder eene andere benaming. Bij het bestaan van genoegzamen waarborg acht Spr. het tot vereenvoudiging der administratie raadzaam het voorstel der komm. aan te nemen.

De vier artikelen, waaruit het voorstel bestaat, worden nu goedgekeurd en het voorstel in zijn geheel zonder omvraag aangenomen, waarna de zitting voor een kwartier uurs geschorst wordt.

De zitting hervat zijnde is aan de orde het advies tot afwijzende beschikking op het verzoek van het veenderij-bestuur van Westbroek tot wijziging van het veenreglement, wat betreft het uitkeeren van de konsignatiepenningen.

De heer *v. d. Poll* herinnert, dat ten vorigen jare door Westbroek eene aanvraag gedaan is tot uitbetaling van renten der konsignatiepenningen, hetgeen bij het vorig regl. was toegestaan tot het half bedrag in geval geene gelden waren aangewend tot noodzakelijke werken. Dat verzoek is van de hand gewezen. Nu heeft het veenderijbestuur zich tot de Staten gewend met verzoek dat weder uitbetaling van de renten voor de helft plaats hebbe, niet alleen voor de gemeente Westbroek, maar ook voor alle andere polders. Dit verzoek gaat dus nog verder dan dat ten vorigen jare. Wierd het aan al de gemeenten toegestaan dan zou het groot bezwaar hebben, doch ten aanzien van Westbroek kon men eenig onderscheid maken. Spr. heeft tot de minderheid der komm. behoord, en zou er geen bezwaar in zien, dit Westbroek toe te staan.

Zonder omvraag wordt hierop tot de afwijzende beschikking besloten.

Aan de orde is alsnu het verzoek der gemeente Abcoude Proostdij om subsidie voor den bouw van een schoollokaal, — waarop de komm. voorgesteld heeft in diervoege te beschikken dat *f* 5000 door de gemeente worde bijgedragen en het overige door het rijk en de provincie, terwijl Ged. St. hebben voorgesteld, de bijdrage der gemeente te stellen op *f* 1500.

De *Voors.* merkt aan, dat bij de beraadslagingen over vroegere aanzoeken gebleken is, dat de verg. het oordeel daarover hoofdzakelijk houdt voor eene zaak van opvatting; en inderdaad, men kan daarin niet naar vaste regelen te werk gaan. De komm. belast met het onderzoek van deze aanvraag is tot eene opvatting gekomen, die zeer ongunstig is te achten voor de gemeente Abcoude, en de komm. geeft eigenlijk weinig gronden op waarom de gemeente Abcoude zooveel meer zou kunnen dragen dan Ged. St. voorstellen. Het voorname argument daarvoor is, dat het haar is gebleken, dat de schoolgelden te Abcoude voor 200 kinderen geraamd zijn op *f* 1300. Uit die omstandigheid leidt de komm. af, dat er geen onvermogenden in die gemeente zijn. Spr. acht het moeijelijk gelijk het argument daar is aangebragt, er dit resultaat aan te ontleenen, want daaruit blijkt geenszins dat allen die ter school gaan, betalen. Dat is dan ook het geval niet. Het argument zou juist zijn, als het schoolgeld bedroeg *f* 6,50, maar het bedraagt *f* 10, zoodat naar dien maatstaf de opbrengst zou moeten wezen *f* 2000. De opvatting van Ged. St. heeft andere en betere grondslagen en berust op de waarneming der geldelijke gesteldheid van de gemeente in haar geheel. Reeds sedert lang bestaat in Abcoude groot bezwaar om de gewone behoeften te bestrijden. verleden jaar is de onmisbare noodzakelijkheid ge-bleken, daarvoor gelden op te nemen. Dat is d[e] grond waarop Gedep. St. hunne meening gevestig[d] hebben, dat door deze gemeente niet wel meer ko[n] gedragen worden. Daarbij komt, dat de aanbou[w] der school niet is eene vrijwillige daad maar doo[r] omstandigheden geboden, en dat al wat daartoe vo[or] hare rekening moet komen, niet dan bij wege va[n] geldleening zal zijn bijeen te brengen. De gemeente financien, thans reeds zeer ongunstig, dreigen zoo i[n] treurigen toestand te geraken. Zij zijn belast met een schuld van *f* 2000, en bovendien met eene ander aan den Staat, waarvan de rente jaarlijks *f* 63 be-draagt, en tot herstelling van den toren wordt no[g] eene buitengewone uitgaaf van *f* 900 gevorderd. De gemeente heeft meer dan vele andere last va[n] het onderhoud van elders verpleegde behoeftigen en dat is een bezwaar, waarvoor men almede d[e] oogen niet gesloten mag houden. Zij zal dus d[e] uitgaaf die zij moet doen niet kunnen bestrijden dan met aanwending van alle inspanning, en n[u] meenen Ged. St., dat terwijl ook door de komm. i[s] toegestemd dat Abcoude door de behoorlijke inrig-ting van haar lager onderwijs te zwaar zoude wor-den gedrukt, hare bijdrage daarin niet moet gebrag[t] worden op eene som van *f* 5000, maar, al de aan-gevoerde omstandigheden in overweging genomen niet hooger kan worden vastgesteld dan op *f* 1500. De hoofdel. omslag is reeds vrij aanmerkelijk op-gevoerd, in de laatste jaren achtereenvolgend ver-hoogd en thans van *f* 1300 op *f* 2000 gebragt.

De heer *de Kock* geeft volkomen toe, dat de zaak die de verg. bezig houdt, eene zaak van opvatting is. De komm., die nu en ook bij vorige gelegen-heden getracht heeft regelen te stellen, heeft daarva[n] moeten afzien, en het is, en zal ook altijd blijve[n] eene zaak van opvatting. De treurige schets de[r] financien van Abcoude kan Spr. niet zoo gehee[l] beamen. Hij bekent, dat de gemeente in de eerst[e] plaats veel voor de armen moet uitgeven, maa[r] men zal toch niet kunnen ontkennen, dat Ab-coude behoort tot de welvarende gemeenten deze[r] provincie. Wat nu betreft die schuld van *f* 2000 e[n] die *f* 900 welke zullen moeten worden opgenomen, Spr. gelooft, dat die niet in aanmerking mogen ge-nomen worden, daar art. 36 der onderwijswet allee[n] vraagt: of eene gemeente door de kosten voor he[t] onderwijs te zwaar gedrukt wordt, de overige koste[n] mogen aangevoerd worden? maar men mag er nie[t] te veel aan hechten. De komm. heeft slechts een[e] reden voor de afwijking van haar advies van dat va[n] Gedep. Staten aangegeven, nl. de opbrengst de[r] schoolgelden; en gaat Spr. nu na, dat door een 200ta[l] kinderen opgebragt wordt *f* 1300, dan gelooft hij dat de komm. regt had te zeggen, dat als zoovee[l] aan schoolgeld kan opgebragt worden, er, niet geene, maar zeer weinig onvermogenden in die gemeente zijn. Spr. weet wel dat de schoolgelden *f* 10 in Abcoud[e] bedragen, maar moet toch de vergadering indachti[g] maken, dat art. 35 der onderwijswet ook in de[ze] gemeente toegepast is, zoodat het 4e kind uit ee[n] gezin slechts *f* 2 betaalt. Ook wil Spr. nog ee[n] oogenblik stilstaan bij een punt, dat van zelf in d[e] komm. het grootste onderwerp van diskussie heef[t] uitgemaakt, nl. den hoofdelijken omslag. Deze is hoog, maar niet te hoog, en gaat men na, dat aan Maar-tensdijk met een betrekkelijk veel hoogeren omslag de subsidie geweigerd is, dan gelooft Spr., dat er we[l] reden is om eene grooter som voor rekening de[r] gemeente te laten dan Gedep. Staten voorstellen. Spr. wil hier nog met een enkel woord uitweiden over de hoofdelijke omslagen. In meest alle gemeen-ten zijn die in de laatste jaren verdubbeld; men zoekt de reden hoofdzakelijk in de kosten, voortvloeijen-de uit de wetten op het onderwijs en de armverzorging. Spr. moet bekennen, dat zij grooten invloed er op uitoefenen, maar de hoofdreden meent hij te moeten vinden in de voor de gemeenten zoo allernadeeligste afschaffing der belasting op het gemaal. Welke ingezetenen worden het meest gewoonlijk door hoofdelijke omslagen getroffen? de gegoede inge-zetenen, en voor deze is die belasting in geen[e] gemeente van deze provincie te drukkend, maar he[t] zijn de landbouwers, die door deze belasting het mees[t] getroffen worden. En wanneer Spr. dan nagaat, dat een welgesteld landbouwer minstens *f* 30 jaarlijks betaalde aan belasting op het gemaal, dan durft hij vragen: zijn naar dien maatstaf de omslagen verhoogd? de landbouwer, die vroeger *f* 20 betaalde, moet dan nu *f* 50 betalen en er is geene gemeente waar zulk eene verhooging heeft plaats gehad. Wat de ver-hooging der opcenten op het personeel betreft, dit is voor het kleine bedrag, dat gewoonlijk door hen betaald wordt, niet noemenswaardig. Al is de om-slag te Abcoude, nu betrekkelijk hoog, hij behoeft zooveel niet verhoogd te worden om die *f* 5000 te vinden. De vrees voor het aangaan van leeningen, deelt Spr. niet, als men ze aangaat voor zulke zaken, voor zaken die later dubbele rente geven. Eene matige aflossing en rente-betaling is niet zoo drukkend voor eene gemeente als men zulks wel voorstelt.

De *Voors.* merkt aan dat de weigering aan de

gemeente Maartensdijk op een anderen grondslag rustte; althans viel daar geheel weg de noodzakelijkheid om eene nieuwe school te bouwen, en moest de subsidie alleen dienen voor de gewonen koste van het onderwijs. Spr. wil den heer *de Kock* niet volgen in zijne aanprijzing van het opnemen van gelden; hij acht het nadeelig voor de gemeenten, dat zij onder zware schulden gebukt gaan, en ziet niet voorbij dat geldleeningen, zij het ook voor den bouw van scholen, de verpligtingmede brengen om voor aflossing en rentebetaling te zorgen. Hij wijst overigens op het besluit op de aanvraag der gemeente Mijdrecht, waar de subsidie bepaald is op *f* 5040 en de bijdrage der gemeente op *f* 2500.

De heer *Bastert* acht het moeijelijk voor leden dezer verg., om zoo ver te treden in de financieele gesteldheid van Abcoude, dat zij bij het groot verschil tusschen beide voorstellen eene keus zullen doen. Wat betreft de redenering, dat men uit de opbrengst der school zou moeten afleiden of eene gemeente welvarend is, die kan Spr. niet deelen; er is evenwel eene voordeelige zijde aan, en die wenscht Spr te doen uitkomen. Spr. stelt er nl. prijs op, dat de schoolgelden zoo laag mogelijk gesteld worden, en redeneert men nu daaruit tot de gegoedheid, dan is dat voor de gemeenten een prikkel om die gelden laag te stellen, ten einde des te eerder van het rijk en van de provincie hulp te bekomen. Spr. vestigt nog de aandacht op een ander punt, waaromtrent hij gaarne wenscht te worden ingelicht. Hij is namelijk van gedachte, dat de school te Abcoude de gemeenschappelijke school is van Abcoude Proosdij en Abcoude Baambrugge; er gaat een aantal kinderen uit Abcoude Braambrugge ter school. Op de begrooting van Abcoude Proostdij is dan ook een post uitgetrokken: *Bijdrage van de gemeente Abcoude Baambrugge in de kosten van het lager onderwijs;* maar die post is uitgetrokken voor memorie. Wanneer nu de school te Abcoude Proosdij door die gemeente slechts gedeeltelijk in bezit wordt genomen en gedeeltelijk is de gemeenteschool van Abcoude Baambrugge, dan zou Spr. meenen, dat de laatstgenoemde gemeente ook in de kosten van den bouw der nieuwe school moest bijdragen, aangezien juist het aantal kinderen uit die gemeente de noodzakelijkheid doet geboren worden, eene grootere school te bouwen.

De heer *v. Reede* stemt den heer *de Kock* toe, dat de ingang van het dorp Abcoude er zeer welvarend uitziet, maar merkt aan, dat juist dat gedeelte behoort tot de gemeente Abcoude Baambrugge. Het is Spr. overigens nog niet duidelijk, waarom een zoo groot verschil tusschen de door komm. en door Gedep Staten voorgedragen sommen bestaat, en mogten van wege de komm. niet meerdere ophelderingen deswegens worden gegeven, zoo zal hij zijne stem niet aan haar voorstel geven.

De *Voorz.* antwoordt den heer *Bastert*, dat Abcoude-Baambrugge een eigen schoolgebouw heeft, maar aan Abcoude-Proostdij eene bijdrage betaalt voor het schoolgaan van die kinderen welke, wonen in het dorp Abcoude, maar tot Abcoude-Baambrugge behooren. De school die te Abcoude-Proostdij verbouwd moet worden behoort alleen aan die gemeente; Baambrugge schijnt niet gehouden om daartoe bij te dragen, omdat het geen gemeenschappelijke eigendom is.

De heer *v. d. Poll* heeft telkens vernomen dat de geneeskundige komm. eene of andere school niet geschikt oordeelde. Hij heeft den meesten eerbied voor die komm.; maar zij is dan toch niet onfeilbaar, en als zulke schoolgebouwen nu maar daar te stellen waren door te zeggen dat het wenschelijk ware, dan zou Spr. die wenschelijkheid wel kunnen toegeven, maar er zijn groote lasten aan verbonden. Spr. wenschte daarom wel te weten: welke kontrole ten aanzien der noodzakelijkheid bestaat? Spr. is zeer voor het onderwijs en gelooft, dat de provincie het moet bevorderen, maar men kan ook te ver gaan, er kan zekere strekking zijn om in één opzigt te ver te gaan, en hij vreest dat men zich op dien weg bevindt.

De heer *Broers* heeft zoo even hooren vermelden, dat de prov. kommissie van geneeskundig toevoorzigt het schoollokaal als ongezond heeft afgekeurd. Gelijk bekend is, is de uitspraak over de geschiktheid van een schoollokaal met betrekking tot de gezondheid, toegekend aan den schoolopziener, en Spr. heeft niet gevonden, dat die gehoord is; hij vraagt, of daarvoor eenige reden bestaat, te meer daar de subsidie gegrond wordt op de ongezondheid van het lokaal.

De *Voorz.* antwoordt dat het schooltoezigt heeft ingestemd met het gevoelen, dat de school niet geschikt is en eene vergrooting en verbouwing noodzakelijk is. Er is geen gevolg behoeven gegeven te worden aan art. 4 der wet, waardoor het onderwijs, zou hebben kunnen worden belemmerd, omdat er geen verschil bestond in het oordeel over de ongeschiktheid van het lokaal.

De heer *Broers* vraagt wat de Voorz. onder schooltoezigt verstaat?

De *Voorz.* antwoordt: de inspekteur van het lager onderwijs, en de schoolopziener in het distrikt.

De heer *Bastert* zegt den Voorz. dank voor de verstrekte inlichting, maar meent, dat zijne vraag daardoor nog niet ten volle beantwoord is. Spr. wil gaarne aannemen, dat kinderen uit Abcoude Baambrugge te Abcoude Proostdij ter school gaan, maar Abcoude Baambrugge strekt zich uit tot het Gein, en al wat ten zuiden ligt behoort er toe, en dat is de helft van het dorp Abcoude. Nu is het waar dat Abcoude Baambrugge eene school bezit te Baambrugge, maar die is te ver afgelegen voor die in Abcoude wonen. Die kinderen *moeten* dus te Abcoude Proosdij ter school gaan. Wanneer nu Abcoude Baambrugge voor de kinderen schoolgeld betaalt, is dat zeer natuurlijk, maar uit de gemeentekas moet daarenboven nog eene bijdrage komen, want anders verkeert Abcoude-Proostdij in een ongunstigen toestand, daar het eene grootere school moet gebruiken. Het bewijs is, dat er een post is uitgetrokken, maar, voor memorie. Nu wenschte Spr. wel te weten, hoedanig de gemeenten omtrent die ondersteuning waren overeengekomen?

De *Voorz.* antwoordt, dat de gemaakte schikking alleen het schoolgaan betreft. Ware er geen school in Abcoude-Proostdij, of het bezoeken daarvan niet toegestaan, dan zouden die kinderen welke tot de andere gemeente behooren, naar Baambrugge moeten gaan. Om aan die ongelegenheid te gemoet te komen hebben beide gemeenten eene overeenkomst gesloten, voor de toelating der kinderen van Abcoude-Baambrugge op de school te Abcoude-Proostdij. Nu moet echter Abcoude-Proostdij zorgen, dat er eene school zij, en voor rekening van die gemeente komt alleen de zorg voor het gebouw.

De heer *Menso* ziet geen reden, waarom Abcoude-Proostdij eene school zou moeten bouwen van een omvang, dat kinderen van eene andere gemeente er in konden worden opgenomen. Geschiedt dat in het belang van Abcoude-Baambrugge, dan behoort die gemeente er toe bij te dragen en bovendien in de kosten van het onderwijs. Spr. moet onder de aandacht brengen, dat de traktementen der onderwijzers geregeld zijn naar de voordeelen, die de onderwijzer uit de schoolgelden heeft genoten, en nu stelt Spr. dat het traktement van den onderwijzer te Abcoude-Proostdij ook alzoo zal zijn verhoogd wegens de kinderen uit de gemeente Baambrugge, en Abcoude-Proostdij is dus belast met verhoogde uitgaven voor kinderen waarmede het niets te maken heeft. Men moest daarom een schoolgebouw oprigten alleen voorziende in de behoefte van Abcoude-Proostdij, tenzij Abcoude-Baambrugge mede wil bijdragen voor het bouwen der school voor een dubbeltal kinderen, en bovendien in de jaarlijksche kosten van het onderwijs, terwijl anders het rijk en de prov. eigenlijk betalen zouden wat door Abcoude-Baambrugge moest worden gedragen.

De heer *de Kock* bekent, dat de plaatselijke gesteldheid van beide gemeenten Abcoude bij hem niet zoo regt duidelijk is geweest als nu hij deswegens nader is ingelicht; hij meende, dat als men de gemeente zoo in kwam rijden, men zich bevond in Abcoude-Proostdij, en dat Baambrugge aan de andere zijde van het Gein gelegen was. Hij moet echter zeggen, dat wat de heer *Menso* aanmerkt bij hem zeer zwaar weegt, en zelfs zoo, dat als het niet tot klaarheid wordt gebragt, hij zal voorstellen, de zaak tot de winter-vergadering aan te houden. Is dat getal kinderen zoo groot, dat werkelijk daarom eene grootere school moet gebouwd worden, dan acht hij het van groot belang voor deze en volgende aanvragen, dat men de gemeente niet besware voor kinderen uit eene andere gemeente, al wordt er schoolgeld voor betaald.

De *Voorz.* brengt in het midden dat tegen het uitstel veel bezwaar bestaat, daar het moeijelijk en voor de gezondheid onraadzaam is, in de school gelijk zij nu is onderwijs te blijven geven. De schikking tusschen beide gemeenten is met wederzijdsch goedvinden getroffen, en het schijnt wel aangenomen te kunnen worden, dat Abcoude-Proostdij zich niet zoude gereed betoonen tot het bouwen van een nieuw lokaal, als het er zich niet toe gehouden oordeelde of aanspraken meende te kunnen doen gelden tegenover Abcoude-Baambrugge.

De heer *Pabst* meent dat men mag onderstellen dat de zaken het onderwijs betreffende zou door Ged. St. worden onderzocht eer zij in de verg. gebragt worden, dat als een zoo groot aantal kinderen uit eene andere gemeente de bedoelde school bezocht, dat zij daarom moet worde verbouwd, dit bij de stukken kenbaar zou zijn gemaakt. Anders toch zouden de leden zelven een onderzoek moeten gaan instellen. Dat er dus eenige kinderen uit eene andere gemeente die school bezoeken is mogelijk, maar niet zoo velen, dat de school er om vergroot moet worden. Er is echter een ander punt. De school wordt bezocht door 200 kinderen, aan schoolgeld wordt betaald *f* 1300; daar elk kind *f* 10 zou moeten betalen; zijn er 130 kinderen van gegoeden; Spr. rekent echter dat zij door elkaâr *f* 8 per hoofd betalen, zoodat er minstens 160 gegoede kinderen op die school gaan. Nu vraagt Spr., als in eene gemeente 160 kinderen zijn van ouders die een hoog schoolgeld betalen, of men dan daaruit niet mag opmaken de gegoedheid der gemeente; en zal het rijk en de provincie nu eene zoo hooge subsidie geven aan eene gemeente waar zoo veel welvarenden wonen? De schulden die er zijn, zijn voor andere zaken, niet voor het onderwijs. en Spr. stelt op den voorgrond, dat de gemeente niet anders moeten geholpen worden, dan wanneer zij door de inrigtingen voor haar onderwijs bezwaard worden. Wanneer de gemeenten schulden heeft in menigte wegens torens, bruggen, enz., maar de kosten voor het onderwijs gering zijn, dan behoeft de prov. niet te helpen. Volgt men dien weg niet, dan zullen de kosten voor het onderwijs de prov. fondsen in deerniswaardigen toestand brengen.

De *Voorz.* onderwerpt aan de leden, meer met de plaats bekend, de vraag, of hetgeen tot Baambrugge behoort, wel verder gaat dan tot de Klapbrug bij het inkomen van Abcoude aan deze zijde. Wat het aangevoerde door den heer *Pabst* betreft, dat 160 gegoede kinderen de school bezoeken, doet hij opmerken, dat dit zijn 160 kinderen van niet-onvermogenden, maar niet van gegoeden; de bedeelden alleen zijn vrij en menigeen onder de ouders van die 160 zal met moeite het schoolgeld betalen. Om uit te maken of eene gemeente gedrukt wordt, moet men niet alleen vragen, hoeveel de school op zich zelve kost, maar men moet dat toetsen aan den geldelijken toestand waarin de gemeente verkeert.

De heer *Bastert* merkt aan, dat niet slechts 10 of 12 huizen tot Abcoude Baambrugge behooren, welke zeker de aanzienlijkste zijn van het dorp, maar ook de geheele straat, die een vervolg is van den stationsweg, zoodat 60 à 70 huizen er toe behooren. Verder merkt Spr. op, dat het niet genoeg is dat voor die kinderen schoolgeld betaald wordt, daar toch geene gemeente daarmede de kosten van haar onderwijs kan bestrijden. Komt daarop dus te kort en is de school in het belang van twee gemeenten, van moeten ook beide gemeenten die kosten dragen. Spr. zal daarom het denkbeeld ondersteunen tot aanhouding of anders voor het voorstel der komm. stemmen.

De heer *v. d. Poll* vindt dit van zooveel gewigt, dat hij het voorstel van den heer *de Kock* en anders dat der komm. zal aannemen.

De heer *v. Hardenbroek* deelt de overwegingen der laatste sprekers, en het zou ook hem daarom aangenaam zijn, zoo de aanvraag wierd aangehouden tot de najaarsvergadering.

De heer *v. Beeck Calkoen* zegt, dat zoo zijn geheugen hem niet bedriegt, de bijdrage van Abcoude Baambrugge 1/3 bedraagt. Dat de school er wezen moet hebben Ged. St. aangenomen als iets dat uit den aard der zaak volgt. De overeenkomst tusschen beide gemeenten is slechts het gevolg van de gevoelde behoefte om een feitelijken toestand te regelen. Spr. meent ook dat de zaak dezen loop heeft gehad. De gemeente bood aan *f* 1000 te dragen in de kosten, waarop Ged. St. opmerkten dat dit te laag is, ook op grond dat Baambrugge een deel er van zal moeten dragen. De zaak zal altijd neêrkomen, op de vraag of de hoofdelijke omslag te Abcoude te hoog is of niet? Neemt men tot maatstaf de redenering van den heer *de Kock*, dat de gegoede landbouwers door de afschaffing van het gemaal met *f* 30 of *f* 40 gebaat zijn, dan dunkt Spr., dat men, te beginnen met de gemeente waarvan dat lid burgemeester is, zou hebben moeten zeggen, een omslag van *f* 30 of *f* 40 kan niet zoo bezwarend zijn voor de groote landbouwers, dat hulp noodig is. Spr. bekent, dat een omslag van *f* 30 niet zoo bijzonder hoog is, maar daar staat tegenover, dat bij Gedep. Staten gaandeweg zekere indruk geboren wordt omtrent de meerdere of mindere financiële gegoedheid, waarin de gemeenten verkeeren. Bij Abcoude is de toestand van dien aard, dat Gedep. Staten ten vorigen jare vermoedende, dat de financiën niet gunstig stonden, en vragende of er ook achterstallige schulden waren? vernomen hebben dat alleen die voor de armverzorging meer dan *f* 1000 bedroegen. Gedep. Staten meenen dus, dat, als de financiën van zulk eene gemeente zullen gaande blijven, verhooging van den hoofdomslag wel noodig zal zijn. Daarbij komt nu de bouw van een schoollokaal, en daarom hebben Gedep. Staten gemeend, dat in dit geval de verg. vrijgeviger kan zijn dan voor voortdurende ondersteuning van het onderwijs.

De heer *Pabst* stelt namens 3 leden der komm. voor de zaak te renvoyeren aan Gedep. St. tot het bekomen van nadere inlichtingen. Spr. rekent het noodzakelijk die zaak uit te stellen. Hij verwacht onder de stukken ten minste die belangrijke opgaven en inlichtingen te krijgen, die Spr. nu uit den mond van den heer *v. Beeck Calkoen* verneemt. Er is gevraagd, hoeveel Baambrugge bijdroeg. Spr. heeft begrepen zeer weinig. De heer *v. Beek Calkoen* zegt nu 1/3. Spr. had verwacht alle inlichtingen bij de stukken te vinden en heeft vertrouwd op het medelid der komm., den heer *v. Tuyll*; maar nu verwacht hij nader ingelicht te worden. Spr. gelooft dat hij die na de gehouden diskussiën niet behoeft te specifiëren. Mogt het zijn, dat verder dergelijke zaken betreffende het onderwijs door Gedep. St. in de verg. worden gebragt, dan zou hij wenschen, dat dan alle mogelijke inlichtingen gegeven wierden. Had de heer *v. Beeck Calcoen* gezegd het zeker te weten,

dan zou Spr. zich daarop gegrond hebben, maar dat hij heeft gezegd, als zijn geheugen hem niet bedriegt, en Spr. kan dus ook daarop niet afgaan.

De heer *de Kock* moet toch, hoe ongaarne hij ook bij de behoefte aan een nieuw schoolgebouw, medewerkt tot uitstel, bekennen, dat hij bezwaar maakt, om de konklusie van het rapport aan te nemen, voor tot klaarheid gebragt is, dat de gemeente Baambrugge ƒ 500 zal betalen, want dan vordert de toestand dier gemeente ook een onderzoek, om te zien of het naar evenredigheid is, dat zij ƒ 500 en Proostdij ƒ 1000 betale. Met betrekking tot het door den Voorz. aangevoerde merkt Spr. op, dat de onderwijswet in art 33 niet alleen spreekt van bedeelden, maar ook van hen die, ofschoon niet bedeeld, onvermogend zijn het schoolgeld te betalen.

De *Voorz.* merkt aan, dat men het doet voorkomen alsof Ged. Staten in gebreke waren gebleven genoeg inlichtingen te verschaffen. Spr. voert hiertegen aan, dat zoo bij het onderzoek der komm. nadere inlichtingen noodig waren bevonden, zij die zoude hebben aan te duiden. Zoo min echter als Gedeputeerde Staten er op bedacht zouden zijn, schijnt de komm gedacht te hebben aan de bezwaren welke thans in de verg. worden geopperd. Spr. meent dat aan Gedep. Staten niet eene inlichting is gevraagd die niet gegeven is.

De heer *v. Tuyll* meent van den heer *Pabst* gehoord te hebben de bewering, als zou hij niet alle mogelijke inlichtingen gegeven hebben, die hij als lid van Ged. St. in de komm. kon geven. Spr. herinnert daarom, dat deze zaak in de komm. volstrekt niet is besproken en er geene inlichtingen over gevraagd zijn. De zaak was, eene subsidie te verleenen aan Abcoude Proosdij en voor zooverre hij inlichtingen heeft kunnen geven, heeft hij ze gegeven. Op het oogenblik is hij niet in staat te beantwoorden hetgeen thans in het midden gebragt is, maar in de komm. heeft hij zooveel mogelijk inlichtingen gegeven.

De heer *Pabst* zegt, dat als hetgeen de heer *v. Beeck Calkoen* gezegd heeft, in de stukken vermeld ware geweest, het een punt van diskussie had kunnen uitmaken bij de komm., of zelfs als het lid van Gedep. St. het in de komm. had medegedeeld. Er is echter volstrekt geen melding van gemaakt, en hoe kon de komm. nu op het denkbeeld komen, om dat alles te onderzoeken? Spr. beweert dus volstrekt niet dat de verlangde inlichtingen niet gegeven zijn, maar dat geen aanleiding gegeven is om deze inlichting te vragen.

De heer *Broers* gelooft, dat het van belang is, de motie aan te nemen. Het is gebleken, dat men omtrent die zaak niet voldoende is ingelicht; en wordt nu in dien stand over de hoofdzaak beslist, dan zullen vele leden met Spr. niet bij magte zijn te oordeelen, en dus uit gebrek aan kennis de subsidie moeten afstemmen voor eene zaak, van het uiterst belang voor de gemeente en het onderwijs.

De beraadslagingen worden alsnu gesloten.

De *Voorz.* zegt, dat alvorens tot de stemming wordt overgegaan nog te behandelen is, het voorstel der komm., betrekking hebbende op deze en alle verdere soortelijke aanvragen, om nl. de rapporten deswegens mede aan den koning op te zenden. De beweegredenen tot dat voorstel zullen misschien nog nadere toelichting vorderen.

De heer *de Kock* zegt, dat de reden, die de komm. bewogen heeft, is, dat in het rapport overwegingen kunnen voorkomen, waarom al of niet eene subsidie zal worden verleend, die in het oog der komm. zeer zwaar hebben gewogen, en die door Gedep. Staten als van minder gewigt geacht wordende, niet in aanmerking worde genomen; er kunnen berekeningen in voorkomen, die noodzakelijk onder de aandacht der regering moeten komen, en in het advies van Ged. Staten zal men dat rapport toch niet in zijn geheel overnemen.

De *Voorz.* heeft juist deze toelichtingen verlangd, omdat hij wenschte te doen uitkomen, dat Gedep. Staten: als zij verslag doen van eene beslissing, dat doen zoo uitvoerig en vooral zoo getrouw mogelijk, zoodat het uit dien hoofde overbodig zoude zijn het rapport tevens op te zenden. Gedep. Staten hebben er evenwel geen bedenkingen tegen. Spr. vraagt echter waartoe het zou dienen, in geval de verg. zich niet vereenigde met de beschouwingen in eenig rapport ontwikkeld.

De heer *de Kock* zegt, dat in het laatste geval welligt de Koning, die dan toch beslist, nog eenige inlichting zou kunnen krijgen, die van invloed zou kunnen zijn. Bij een uittreksel kunnen sommige kleine zaken over het hoofd gezien worden.

De *Voorz.* vraagt de verg. of het niet bedenkelijk is, zich met het voorstel zooals het toegelicht is, te vereenigen. Nu toch de mogelijkheid, erkend wordt dat de verg. een ander besluit neemt dan haar is voorgesteld, zou in zoodanig geval, de voorlegging van het rapport alleen dienstig wezen om de door haar niet aangenomen beschouwingen der komm. te ondersteunen. Spr. meent, dat dit in het belang der verg. niet raadzaam kan zijn.

De heer *v. Nooten* acht het volstrekt niet noodig. Art. 36 der onderwijswet toch eischt twee adviezen, een van Gedep. Staten en een van de Statenvergadering, en die geven beiden hun oordeel. Waartoe zou het noodig zijn dat een gespecificeerd rapport met eenige motieven wierd overgelegd. Het eind is toch, dat de Koning beslist. Spr. heeft het bij ondervinding, dan de Koning een hooger subsidie heeft verleend, dat de Staten hadden geadviseerd. Spr. gelooft, dat de verg. ten aanzien der subsidie-aanvragen veel te veel in details treedt.

De heer *de Kock* zegt, dat het niet noodig is, maar dat de komm. het beter geacht heeft.

De heer *v d. Poll* acht het niet noodzakelijk, maar meent dat het soms beter is dat het plaats heeft.

Het voorstel tot terugzending der aanvraag aan Gedep. Staten wordt alsnu met alg. st. aangenomen, en daarna dat betreffende de opzending der rapporten aan den koning verworpen met 20 stemmen, tegen die der HH *Metelerkamp*, *de Kock*, *v. d. Poll*, *Broers*, *G. J. Verloren*, *Pabst*, *de Beaufort*, *Jongeneel* en *Ram*.

Aan de orde is de aanvraag der gemeente Vreeland met advies der komm., om de bijdrage dier gemeente tot een bouw van haar schoollokaal te bepalen op ƒ 4000.— in plaats van ƒ 3000.— gelijk gedep. Staten voorstellen.

De heer *v. Beeck Calkoen* meent, dat de komm. deze gemeente wel eenigzins streng behandelt: In de eerste plaats wijst zij als reden, waarom zij niet met Gedep. Staten instemt, er op, dat de inrigting van eene sekretarie, enz. een punt van weelde zou zijn. Spr. gelooft dat niet. Den gemeentebesturen is reeds eenige jaren geleden de wenschelijkheid van zoodanige inrigtingen te hebben, aanbevolen, en nu is Vreeland in de gelegenheid om op betrekkelijk weinig kostbare wijze die lokalen aan te schaffen, eene gelegenheid die zich welligt in eene reeks van jaren niet meer zal voordoen. De overweging der komm. omtrent de Vechtbrug zou Spr. in het midden kunnen laten, omdat het hem voorkomt, dat als men wilde dat zij niet meer opbragt dan de onkosten, de gemeente meer behoefte aan ondersteuning zou hebben. Spr. wil echter in bedenking geven of art. 254 der gem. wet hier wel toepasselijk is, daar de brug ook gedeeltelijk behoort aan een partikulier. De komm. is nu tot de konklusie gekomen, dat ƒ 3000 te weinig is, en men den hoofdl. omslag wel ƒ 1000 kan verhoogen; maar de komm. is niet nagegaan hoeveel de gemeente in het geheel voor dien aanbouw zal betalen, als: ƒ 3000 bijdrage voor de school, ƒ 1000 voor den grond en ƒ 1930 voor de andere inrigtingen, dus ƒ 6000, eene zeer belangrijke uitgaaf. Neemt men daarbij in aanmerking dat de gemeente negotiëren moet voor de brug en voor die ƒ 3000, dan mag zij wel geacht worden te zwaar gedrukt te worden door deze onkosten.

De heer *de Kock* verklaart, dat hij het is geweest die voorgesteld heeft de bijdrage te bepalen op ƒ 4000 en dat de aanneming daarvan door de overige leden der kommissie hem veel moeite gekost heeft, daar deze meenden, dat dit aandeel ƒ 5000 à ƒ 6000 moest bedragen. Spr. acht ƒ 4000 niet te hoog. Hij zou kunnen volstaan met den heer *van Beeck Calkoen* te verwijzen op het rapport, waarin tamelijk omstandig de toestand der gemeente is blootgelegd. Hij zal alleen de aandacht der verg. er op vestigen, dat deze gemeente eene begrooting heeft van ƒ 3000, waarop in 1859 en 1860 batige sloten voorkwamen van ƒ 1032 en ƒ 788, en dan geeft hij der verg. in overweging, of dat eene gemeente is die in hare financiën achteruitgaat. Wat nu betreft de Vechtbrug, neemt Spr. aan, dat de gemeente voor de helft eigenaar is, en dan is art. 254 Gem. wet niet van toepassing, maar dan blijven die ƒ 540 een vast cijfer, en houdt men over ƒ 250 voor rentebetaling en ƒ 150 voor aflossing, zoodat de geheele leening uit hare inkomsten kan worden bestreden. Wat aangaat de raadkamer, enz., de uitgaven daarvoor houdt Spr. wel voor uitgaven van weelde, de financiele toestand der gemeenten is toch tegenwoordig van dien aard, dat zij de gelden moeten gebruiken voor hoogst noodzakelijke uitgaven, en de uitgaven die niet hoogst noodzakelijk zijn moet men dan bestempelen met den naam van uitgaven van weelde.

In stemming gebragt wordt het voorstel der komm. met 24 stemmen, tegen die der HH. *v. Beeck Calkoen*, *Cordes*, *G. J. Verloren* en *v. Tuyll v. Zuylen* aangenomen.

Aan de orde zijn alsnu de beraadslagingen over het aangehouden art. der begrooting, van de uitgaven „kosten van het openbaar lager onderwijs."

De *Voorz.* doet eenige mededeelingen en treedt in eenige beschouwingen op grond waarvan hij der verg. aanraadt dit art. der begrooting ongewijzigd aan te nemen.

Zonder omvraag wordt alsnu die post op het geraamde vastgesteld, waarna, hetzelfde met den mede aangehouden post voor onvoorziene uitgaven geschied zijnde, de begrooting in haar geheel met algemeene stemmen wordt aangenomen.

Alsnu wordt in behandeling gebragt het giste gedaan voorstel van de heeren *Bastert*, *Pabst* en *Nooten*.

De heer *van Lijnden* wenscht de redenen op geven, waarom hij zich niet met het voorstel k vereenigen. Spr. verklaart zich er tegen, omdat wat het eerste gedeelte betreft, daartoe aanleidi schijnt te zijn genomen uit eene oorzaak die ni bestaat, en, wat het tweede gedeelte betreft, hetzel onuitvoerbaar is, als zijnde in strijd met den bestaa den toestand op de wet gegrond. Heeft hij het voorst goed begrepen en de toelichting van den heer *Bastert* wel verstaan, hij meent dan, dat de bedoeling is, om het ware de besturen van den Lekdijk te herinneren aan hunne verpligting, ten aanzien van de herziening der keuren. Daartegen nu moet hij protesteren want de oorzaak, waarop het voorstel schijnt te zijn ge grond, nl. verzuim aan de zijde van die besturen, be staat in der daad niet. Wat toch is geschied? Kor nadat het regl. van 1856 op het beheer van de Lekdijk bovendams is in werking gekomen, zijn door het bestuur van dat hoogheemraadschap pogingen i het werk gesteld om tot eene herziening der keure te geraken. Die pogingen zijn ook door resultate gevolgd, zoodat b. v. reeds in 1858 eene keur i vastgesteld op het planten, graven, enz. op den dijk. — Maar ook de bestaande bepalingen betreffende he dijkleger moesten herzien worden, niet alleen omda zij niet meer overeenkwamen met den tegenwoordi gen geest des tijds, ja voor een groot deel onuit voerbaar zelfs belagchelijk zijn, (Spr. herinnert slecht aan het regt van parate exekutie, waaraan de geesel paal was verbonden, waarvan zelfs de schouten de gemeenten niet verschoond bleven), maar ook omda art. 208 van het regl. het bepaald voorschrijft. Een nieuwe keur daarop is dan ook ontworpen. Het i velen leden bekend, wat aanleiding heeft gegeve dat een aanmerkelijke tijd is verloopen tusschen he ontwerpen en het ter visie liggen daarvan. Er is ee aantal bezwaren tegen kenbaar gemaakt. Nu zo het bestuur van het hoogheemraadschap hebbe kunnen volstaan, om na onderzoek van de inge komen bedenkingen de ontwerpkeur tot keur te ver heffen en aan Gedep. Staten ter goedkeuring o te zenden; maar de bedenkingen zijn van dien aar bevonden, dat het bestuur en Gedep. Staten het noo dig hebben geoordeeld in overleg te treden, ten einde aan de eene zijde aan de bezwaren zooveel mogelij te gemoet te komen en aan den anderen kant de belan gen van het hoogheemraadschap niet te schaden. De onderhandelingen hebben veel tijd geëischt, omda er zaken van groot gewigt moesten behandeld worden De laatste bijeenkomst heeft voor ongeveer twee maan den plaats gehad, en de slotsom is deze, dat op di oogenblik de zaak der keur van het dijkleger bij Gedep Staten een bepaald onderwerp van overweging uitmaakt. Nu vraagt Spr., of werkelijk aan de zijde van he hoogheemraadschap bestaat eene soort van verzuim en er aanleiding is, het aan zijn pligt te herinneren. Integendeel, Spr. gelooft, dat het zeer moeijelijk zou zijn voor Ged. Staten, eene uitnoodiging te het bestuur te rigten, want zij zouden moeten be ginnen met aan zich zelven de uitnoodiging te rig ten, om aan het bestuur den uitslag hunner over wegingen mede te deelen. Bestaat dus de oor zaak niet, dan gelooft Spreker dat het voorste daarop gegrond ook zal moeten vervallen. Wat betref het tweede punt, daaromtrent is Spr. de bedoeling niet regt duidelijk. Heeft hij die goed begrepen, da moet bij de voorstellers een misverstand bestaan. Lee bij het voorstel, dan kan, wel is waar, daaruit op zic zelf zulks niet blijken, maar neemt hij de toelichtin in aanmerking, dan schijnt toch het doel te zijn, Gedep Staten uit te noodigen toe te zien, dat bij h maken der keur eene meer gelijkmatige dijkpligtig heid tot grondslag worde aangenomen, en dan mo Spr. zich er tegen verklaren, omdat het in strijd i met den bestaanden toestand op de wet gegrond, e wel omdat bij keur geen verandering daarin ka gebragt worden. Eene keur is eene bepaling, waarbij de uitvoerende magt regelt de wijze waarop mo worden uitgevoerd, wat de wetgevende magt haar te uitvoering heeft opgedragen. Maar de uitvoerende mag kan bij keur niet treden in de attributen van d wetgevende magt. De grondslag der dijkpligtighe is de ordonnantie van 1537. Nu is de wetg. magt i waterschapszaken, de Staten, onder goedkeuring d konings, volkomen bevoegd te dien opzigte veranderin gen te maken, maar kan die bevoegdheid niet ove dragen aan het uitvoerend gezag, hier het bestuu van het hoogheemraadschap; de keur kan en mo inhouden de regeling der wijze, waarop de dienste moeten worden gepraesteerd door hen die dijkpligti zijn, maar kan nimmer de dijkpligtigheid zelve regele

(*Vervolg hierna*).

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.